

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий Інститут фізичної культури
Кафедра теорії та методики фізичної культури

Стрельченко Наталія Анатоліївна
ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ
ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «СУМСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА
ОРАНІЗАЦІЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО
ТОВАРИСТВА «КОЛОС»

Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеню магістра

Спеціальність: 014 Середня освіта (фізична культура)
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Науковий керівник

_____ О.А.Томенко

доктор наук з фізичного виховання та
спорту, професор

«__» _____ 2021

Виконавець

_____ Н.А.Стрельченко

«__» _____ 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ	7
1.1. Стан та перспективи розвитку фізичної культури і спорту в сільській місцевості.....	7
1.2. Аналіз сутності організаційного механізму та формування структури управління фізкультурно-спортивної організації	11
1.3. Організаційний механізм регіонального управління сферою фізичної культури та спортом Громадської організації «Сумська територіальна організація Всеукраїнського фізкультурно - спортивного товариства «Колос»	15
РОЗДІЛ II. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ	21
2.1. Методи дослідження	21
2.2. Організація дослідження	24
РОЗДІЛ III. АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «СУМСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО ТОВАРИСТВА «КОЛОС»	25
3.1. Аналіз нормативно - правової бази діяльності Громадської організації «Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство «Колос»	25
3.2. Системний підхід до Державного управління діяльністю «Колос»	31
3.3. Аналіз діяльності Громадської організації «Всеукраїнське фізкультурно- спортивне товариство «Колос»	37
3.4. Організаційні резерви в діяльності Громадської організації «Сумська територіальна організація Всеукраїнського фізкультурно - спортивного товариства «Колос»	43

3.5. Характеристика організаційно - управлінської діяльності Громадської організації «Сумська територіальна організація Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос»	49
РОЗДІЛ IV. ОХОРОНА ПРАЦІ В РЕГІОНАЛЬНОМУ УПРАВЛІННІ СФЕРИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ	53
ВИСНОВКИ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	57
ДОДАТОК	63

ВСТУП

Актуальність. Сучасна модернізація державних і громадських інститутів управління галузями господарства та сферами життєдіяльності вимагає системного підходу до поліпшення способу життя українського населення, стану фізичної культури і спорту. Відповідно до Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року демографічна криза, яка зумовлюється зменшенням кількості населення України з 45,6 у 2012 році до 37,2 на кінець 2019 року та загальне погіршення стану здоров'я населення – є першочерговими чинниками. Це приводить до зменшення кількості осіб, які можуть бути залученні до масового спорту, спорту для всіх і спорту вищих досягнень [48, 49].

Структура організації і управління масовою фізичною культурою і спортом на різних рівнях: державному, регіональному і місцевому представлена у працях А.Т.Ціпов'яз, В.В.Бондаренко. Автори проаналізували державне регулювання та забезпечення розвитку масової фізичної культури і «спорту для всіх» органами виконавчої влади та місцевого самоврядування. Особливу увагу приділено організації та розвитку масової фізичної культури в різних сферах суспільства [51].

Основні нормативно-правові акти, що визначають державне регулювання сфери фізичної культури і спорту в зарубіжних країнах визначила в своїх дослідженнях М. А.Журба [48].

У дослідженнях Шевчука В. І. розглянуто основні права громадських об'єднань в сфері фізичної культури і спорту. Автор визначив зміст громадської експертизи та громадського контролю за діяльністю органів державної влади як функції громадської ради регіону в сфері фізичної культури та спорту [52].

На жаль, десятки тисяч сільських дітей сьогодні позбавлені можливості якісно займатися фізично-оздоровчою діяльністю в своєму селі, закрито дитячі шкільні заклади, районні дитячо-юнацькі спортивні школи, занедбані і припинили своє існування спортивні споруди, стадіони і майданчики.

За словами П. Пушкаренка: « сучасні методи фінансування масового спорту та фізкультурно-оздоровчої роботи та утримання спортивних споруд у країні не відповідають сучасним вимогам, немає публічності та прозорості фінансування, деякі ресурси залишаються у вищих структурах влади і не досягають сільської місцевості» [41], що ускладнює систему управління.

В селі похоронена професія інструктора-методиста з фізичної культури та спорту, не проводяться спортивно-масові і оздоровчі заходи. Сьогодні галузь фізичної культури та спорту на селі потребує негайної належної державної уваги.

Метою дослідження є системне удосконалення управління діяльністю фізкультурно-спортивних організацій в сільській місцевості.

Завдання дослідження:

1. Визначити чинники і перспективи державної політики в управлінні фізичною культурою та спортом в сільській місцевості.
2. З'ясувати зміст та сутність організаційного механізму управління діяльністю фізкультурно-спортивною організацією в сільській місцевості.
3. Визначити пріоритетні напрями діяльності організацій в сільській місцевості.

Об'єкт дослідження – Громадська організація «Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство «Колос», Громадська організація «Сумська територіальна організація Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос».

Предмет дослідження – організаційний механізм управління фізкультурно-спортивними організаціями в сільській місцевості.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел та документів, системний аналіз, анкетування, методи математичної статистики.

Практичне значення отриманих результатів. Результати дослідження використовуватимуться керівниками фізкультурно-спортивних організацій в сільській місцевості для удосконалення та оптимізації їх діяльності.
Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі

вступу, чотирьох розділів, списку використаної літератури (52), одного додатку. Повний обсяг роботи – 65 сторінок, у т.ч.: таблиць - 3, рисунків - 4.

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

1.1. Стан та перспективи розвитку фізичної культури і спорту в сільській місцевості

Нині українське село перебуває у стані глибокої прогресуючої демографічної кризи. Соціально-культурні і побутові умови життя у значної частини селянства не відповідають сучасним вимогам життя людини. Жителі села позбавлені можливості користуватися більшою частиною культурної та повсякденної спадщини [48].

Через перевищення смертності над народжуваністю, зменшення віку життя селян, а також масову міграцію із сільської місцевості до міст відбувається скорочення чисельності сільського населення [39]. Старіння селян, депопуляція сіл, майже четверта частина сіл занепадає і вимирає. Загалом депопуляризація охоплює понад 80% усіх сільських поселень. У результаті великі села перетворюються в середні, середні – у маленькі, які здавна називали «безнадійними». В Сумській, Чернігівській, Житомирській та інших областях у більшості населених пунктів живуть переважно люди похилому віку, а діти не народжуються роками. Насправді, відбувається погіршення основної виробничої потужності села.

Аналіз історії України показує, що село і селяни були і залишаться надійним і важливим фундаментом, на якому стоїть держава. Науково доведено, що рівень виробництва в Україні безпосередньо залежить від показників аграрного сектору економіки. Село не тільки забезпечує промислове та сировинне забезпечення держави, а й залишається носієм та спадкоємцем самотутньої матеріальної, культурної, моральної спадщини та традицій минулих поколінь, українського менталітету [13].

Фізична культура та спорт як частина соціальної інфраструктури належать до секторів з високою капіталомісткістю та повільною віддачею. Економічні наслідки капітальних вкладень у розвиток фізичної культури та спорту мають переважно зовнішній характер, ніби на певному етапі вони не впливають на продуктивність праці та збільшують прибуток у сільськогосподарському виробництві.

Однак, ми вважаємо, фізична культура та спорт значно сприяють вирішенню важливих соціальних проблем трудівників села, де варто виділити найважливіші напрями їх ефективності такі, як:

- збільшення національного доходу за рахунок зниження захворюваності, інвалідності, смертності в працездатному віці, продовження періоду трудової діяльності населення;
- економія державних засобів щодо соціального страхування і соціального забезпечення;
- зменшення витрат на лікування хворих у зв'язку зі зниженням захворюваності, підвищення продуктивності праці;
- раціональне використання вільного часу;
- формування і розвиток соціально-психологічних явищ і відношень;
- оздоровлення психологічного клімату у виробничих колективах;
- підвищення ступеня активної участі молоді в громадському житті села, її закріплення в аграрному секторі виробництва;
- профілактика пияцтва й алкоголізму, зменшення міграції сільської молоді до міста.

Крім того, сільська молодь формується як особистість через елементи творчості, притаманні спорту. Фізичну культуру та спорт слід розглядати не лише як один із елементів соціальної, а й виробничої інфраструктури, яка не створює цінного продукту, а навпаки забезпечує необхідні умови для належного функціонування людських ресурсів у аграрному секторі економіки. [43].

За дослідженнями П. Пушкаренко, сучасні методи фінансування спортивно-масової і фізкультурно-оздоровчої роботи та утримання спортивних об'єктів на селі не відповідають сучасним вимогам, відсутня гласність і прозорість фінансування, частина коштів залишається у верхніх структурах влади і не доходить до аматорів сільського спорту [41, 49].

Соціальне пожвавлення села вимагає рішучих, глибоких і радикальних змін у селянському побуті, у всіх суспільних, особливо у виробничих та сільськогосподарських відносинах. Необхідно змінити зовнішній вигляд села, внутрішній сенс його життя, зосередивши увагу не лише на первинних потребах сільського населення, а й на всебічному розвитку особистості, формуванні якісно нового типу працівника. Державна політика має насамперед зупинити природний та міграційний спад сільського населення.

Сфера фізичної культури та спорту в селах України переживає важкі часи, оскільки трудові ресурси значно скоротилися, а в її структурі відбулися негативні кількісні та якісні зміни. У 1989-1990 роках відбулася велика міграція молоді з сіл Сумської області, і ситуація почала повторюватися у 2002-2003 роках і триває донині.

Скорочення молоді в селах призвело до прогресуючої кризи в сфері фізичної культури та спорту Сумщини. Практично перестали проводитися спортивні змагання серед сільських спортсменів, закрилися ряд спортивних шкіл, скоротилася кількість тренерів. Нині в організації ВФСТ «Колос» працює всього 42 тренерів, 17 штатних інструкторів сільських і селищних рад, 8 голів місцевих організації. Всього 78 штатних працівників (в 2015 році – 113 штатний працівник). Нараховується 89 спортивних майданчиків і футбольних полів, 7 стадіонів, 1 лижна база, які потребують сучасного обладнання, ремонту і належного їх обслуговування.

Основними причинами виїзду молодих людей із села є невирішені матеріальні та соціально-культурні проблеми, а саме: низька заробітна плата, затяжний робочий час, незадовільні побутові та культурні умови, низька

зайнятість, незадовільні побутові та культурні умови, низька механізація та автоматизація процесів тощо.

Ми вважаємо для того, щоб вийти із скрутного становища, зберегти і відродити село в тому числі і сферу фізичної культури та спорту, треба головним чином, починати із відродження соціальної інфраструктури села, науково обґрунтованої аграрної реформи і врахування світового досвіду розвитку агропромислового виробництва. При цьому слід залишити непорушними привабливі риси і особливості сільського побуту, близькість до природи, її неповторну красу, що зумовить зворотній напрям міграції населення з міста до передмість, на село[13].

Аналіз сучасної наукової літератури на цю тему показує, що для відродження фізичної культури та спорту на селі необхідно працювати у двох напрямках: організаційному та методичному:

- розробити механізми реформування соціальної інфраструктури села, де передбачити порядок передачі спортивних споруд, стадіонів і майданчиків на баланс місцевих органів влади й джерела їх фінансування;
- відпрацювати механізм утримання соціально-культурних і спортивних об'єктів, що передані в комунальну власність;
- розширити джерела фінансування спортивних об'єктів на селі за рахунок не лише державного і місцевого бюджетів, а й за рахунок коштів підприємств і організацій, які працюють у даному регіоні, спеціальних фондів, коштів населення, коштів, отриманих від платних послуг і спонсорів;
- провести реконструкцію існуючих та спорудити нові сільські фізкультурно-оздоровчі табори, бази відпочинку, пансіонати для оздоровлення дітей, підлітків та всіх сільських жителів;
- провести реконструкцію стадіонів, майданчиків, спортивних залів, плавальних басейнів при школах, дошкільних навчальних і культурно-

освітніх закладах та обладнати їх сучасним устаткуванням для якісного виконання сільськими дітьми фізичних вправ;

- розробити нові організаційні основи фізкультурно-спортивного руху на селі, створити територіальні фізкультурно-спортивні клуби та відділення спортивних шкіл;
- відродити і впровадити нові ефективні форми, методи і засоби фізкультурно-оздоровчої і спортивно-масової діяльності та види спорту з урахуванням місцевих особливостей, традицій, умов праці та відпочинку жителів села;
- відродити і матеріально-технічно оснастити навчально-спортивні бази для підготовки кандидатів до збірних команд країни з видів спорту.

1.2. Аналіз сутності організаційного механізму та формування структури управління фізкультурно-спортивних організацій

В економічній літературі можна знайти різноманітні назви типів організаційних структур управління. Дві великі групи дуже чітко виділяються з різноманітності організаційних структур управління. Це ієрархічні та адаптивні організаційні структури.

Ієрархічні організаційні структури характеризуються міцною ієрархією влади в компанії, формалізацією правил та процедур шляхом централізованого прийняття рішень, вузько визначеними обов'язками.

Адаптивні організаційні структури характеризуються нечіткою ієрархією управління, малою мірою управління, гнучкістю структури влади, слабким або помірним використанням офіційних правил та процедур, перерозподілом прийняття рішень, широкою відповідальністю у діяльності.

Матрична структура відображає закріплення в організаційній структурі організації двох сфер управління, двох організаційних альтернатив.

Вертикальне вирівнювання - управління функціональними та лінійними структурними підрозділами організації. Горизонтальна - управління окремими

проектами, програмами, продуктами, реалізація яких залучає людські ресурси різних підрозділів організації та установ.

Однією зі складових ефективного функціонування в організаційній структурі є організаційний механізм, який включає:

- правила, організаційно-правові норми та стандарти, що визначають та регулюють структуру управління, обов'язки, права та відповідальність органів управління та керівних осіб, організацію процесу їхньої діяльності;
- розподіл творів між різними виконавцями;
- оснащення керівництва оргтехнікою, кількість працівників

управлінського персоналу, матеріальне та моральне стимулювання їх роботи. Таким чином, організаційний механізм включає організацію структури системи управління (статика) та організацію функціонального процесу керованої системи (динаміка).

Центральним елементом організаційного механізму є структура управління, яка поєднує різні аспекти організації, регулює внутрішні виробничі відносини та досягає стійкої системи взаємовідносин між підрозділами та працівниками. Таким чином, ефективність усього економічного механізму багато в чому залежить від структури управління.

Структура управління - це впорядкована сукупність елементів системи, що визначає розподіл праці та взаємовідносини між діяльністю між структурними підрозділами та працівниками управління щодо підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень. Він покладає організаційні функції на структурні підрозділи та працівників, регулює процеси інформації у систему управлінської структури, виражається в схемі й параметрах управління структури, штатному розкладі, певному співвідношенні структурних підрозділів і працівників апарату управління, положеннях про відділи та служби, у системі підпорядкування і функціональних зв'язків між персоналом управління.

Структура управління розділена по горизонталі на окремі ланки, а по вертикалі - відповідно до рівня контролю.

Одиниці управління - це організаційно структурні підрозділи, кожна з яких виконує певний комплекс завдань відповідно до вимог функціонального поділу праці та їх участі в обробці, прийнятті та реалізації рішень. З'єднання управління горизонтально і вертикально з'єднані між собою за допомогою прямого зв'язку та зворотного зв'язку.

Ступінь (рівень) управління - це сукупність одиниць управління, які знаходяться на відповідному ієрархічному рівні управління і відображають порядок їх одиниць знизу вгору. Сукупність одиниць управління (структурних підрозділів), які об'єднані подібністю виконуваних функцій, формує службу управління (економіка, торгівля, технології тощо).

Аналіз організаційних структур управління показує, що зв'язки та відносини між керівниками можуть бути вертикальними або горизонтальними. В основі вертикальних управлінських відносин лежать відносини підпорядкування між верхнім та нижнім рівнями системи управління (вертикальні зв'язки вниз), нижчі та вищі зв'язки (вертикальні зв'язки вгору) або функціональні відносини між спеціалістами на вищому та нижньому рівнях управління, наприклад між функціональними зв'язками та середніми Керівники. Офіційні (професійні) відносини між зв'язками (працівниками) на одному рівні економічної ієрархії можна розглядати як горизонтальне спілкування. У цьому випадку кожен структурний підрозділ (працівник) має зв'язки з іншими підрозділами, але отримує лише накази зверху.

Організації мають різну комбінацію зв'язків між елементами системи управління. Вертикальні зв'язки відображають підпорядкованість підрозділів та працівників апарату управління, а горизонтальні - координацію, контроль та нагляд, поради та методичні зв'язки тощо. Залежно від поєднання відповідних функцій з елементами підпорядкування у компаніях формуються лінійна, функціональна та лінійна особистісні системи управлінських відносин.

У лінійній системі поділ праці між менеджерами відбувається за принципом спільного використання об'єктів, а не за функціями управління. Відносини між начальством і підлеглими побудовані таким чином, що всі функції управління виконують начальники на всіх рівнях, і кожен співробітник підпорядковується начальнику та отримує від нього вказівки. Наприклад, робітник підпорядковується безпосередньо майстру, майстер по черзі - завідувачу цеху, завідувач цеху - директору, директору - генеральному директору. У лінійній системі підлеглі отримують лише накази та вказівки від свого безпосереднього начальника.

Лінійна система характеризується простотою і ясністю у відносинах, відповідальністю, швидкістю реакції на прямі команди. Однак ця система має недоліки: можливі затримки у вирішенні нагальних завдань та спотворення інформації через зростання рівня ієрархії перевантаження центрального апарату управління підприємства, велика потреба у спеціалістах широкого профілю.

На відміну від лінійного управління, функціональна система управління передбачає поділ функцій управління не за об'єктами, а за предметними галузями. У цій системі кожен із кваліфікованих спеціалістів контролює діяльність усіх працівників у межах своїх обов'язків (планування, облік, обслуговування тощо).

У порівнянні з лінійною системою управління, кількість вертикальних з'єднань (лінійних і функціональних) у функціональній системі збільшується в 2-3 рази. Таким чином, функціональна система ускладнює офіційні відносини, існує безліч субординації, дублювання команд різними керівниками та тенденція до централізації в організації процесу управління.

І лінійні, і функціональні системи в «чистому» вигляді практично не використовуються в управлінні організацією, вони зазвичай поєднуються в різних комбінаціях.

Структурні відносини в організаціях перебувають у центрі уваги багатьох дослідників та менеджерів. Для ефективного досягнення мети необхідно розуміти структуру рослин, агрегатів та функціональних одиниць. Організація

праці та люди мають значний вплив на поведінку працівників. Структурні та поведінкові відносини, у свою чергу, допомагають встановлювати цілі організації, спрямовані на їх досягнення. Через це необхідно ознайомитися зі структурним підходом різних організацій, щоб забезпечити основні елементи діяльності та стосунки між ними. Структурний підхід включає використання розподілу праці, охоплення контролю, децентралізацію.

Структура організації - це міцні стосунки, які існують між підрозділами та працівниками організації. Її можна розуміти як усталену схему взаємодії та координації між технологічними та людськими елементами.

1.3. Організаційний механізм регіонального управління сферою фізичної культури та спорту

На сучасному етапі розвитку українського суспільства зберігається важливість всебічного забезпечення державою галузі фізичної культури та спорту. Ця ситуація нормалізується чинним законодавством.

У Законі України «Про фізичну культуру і спорт» зазначено, що держава покращуватиме відносини у сфері фізичної культури і спорту шляхом формування державної політики у цій сфері, створення відповідних державних органів, фінансових, матеріально-технічних, кадрових, інформаційних, нормативно-правових. та інше, що забезпечує розвиток фізичної культури та спорту, а також визнання широкого аматорського статусу фізичного виховання та спортивного руху в Україні, складну взаємодію державних органів із громадськими організаціями фізичної культури та спорту. Реалізація цієї правової норми потребує цілеспрямованої, злагодженої роботи державних установ, регіональних органів влади, промислових структур, приватних організацій, громадських об'єднань та експертів у цій галузі.

В умовах становлення України як незалежної європейської верховенства права вирішення питань регіонального управління соціальними процесами є актуальним. Зміст регіонального управління, його мета, функції та методи

вимагають наукового обґрунтування та постійного реформування відповідно до вимог часу. У центрі уваги - тема регіонального управління у сфері фізичної культури та спорту. Сфера фізичної культури та спорту призначена для покриття основних потреб усього населення та забезпечення гідного рівня життя для тих, хто зайнятий у цій сфері.

Однак постійна реорганізація структури державного управління у сфері фізичної культури та спорту негативно впливає на процеси сталого розвитку фізичної культури та спортивного руху в Україні, не забезпечує в повній мірі ефективну реалізацію ресурсного потенціалу, інтеграцію у ринкове середовище. Державне управління фізичною культурою та спортом здійснюється через організаційний механізм.

Значний внесок у розвиток теорії і практики державного управління сферою фізичної культури та спорту здійснили Жданова О.М., Мудрик В.І., Починкин А.В., Приходько І.І., Сейранов С.Г. [30, 31]. Проте, дослідження науковців у цій сфері стосуються окремих елементів організаційного механізму державного управління, а питання удосконалення організаційного механізму регіонального управління системно не розглядалися.

Побудова незалежної, демократичної, правової держави передбачає перехід до нових принципів функціонування системи державного управління. Особливість сучасного періоду розвитку державного управління в Україні полягає в необхідності рішення не тільки конкретних управлінських завдань, але і в баченні загальної перспективи управлінської діяльності, в створенні ефективного механізму її реалізації. В умовах сучасної України проблема удосконалення механізмів державного управління надзвичайно актуальна і знаходиться в центрі уваги як наукових, так і практичних робітників. Удосконалення державно-управлінських відносин пов'язано з вирішенням низки проблем, які виникають в результаті невідповідності існуючого стану цих відносин вимогам сьогодення. Ці питання детально вирішуються керівництвом Антошкіної Л.І., Бульби В.Г., Коновалової І.В. В якості рішення пропонується обмежити втручання державної адміністрації у публічну діяльність відповідно

до принципу їх доцільності. Друга проблема - необхідність підвищення управлінських навичок державного управління з метою зменшення вартості ресурсів, тобто підвищення ефективності роботи самого підрозділу. В основі третьої проблеми лежить необхідність кращого регулювання різноманітності системи державного управління. Ця кількість проблем проявляється у сфері фізичної культури та спорту.

Аналіз стану наукових розробок у вітчизняних джерелах на цю тему показує, що сьогодні створені необхідні основи для забезпечення збалансованого державного впливу на розвиток фізичної культури та спорту. Важливими джерелами для аналізу особливостей державно-адміністративного впливу на всі сфери життя України є роботи місцевих експертів В.Б. Авер'янова, Н. Р. Ніжник, О. А. Машкова та інші.

На сучасному етапі наша держава намагається створити цілісну програму соціально-економічного розвитку, реформувати економіку, забезпечити необхідні механізми господарювання, відповідну фінансово-бюджетну, кредитну та грошову системи.

За посібником Розумовського С.О. вивчення сучасного стану державного регулювання сфери фізичної культури та спорту показало, що реалізація державної політики ґрунтується на засадах:

- на пріоритетному напрямі гуманітарної політики держави визнання фізичної культури та спорту;
- важливим чинником всебічного розвитку особистості та формування здорового способу життя є визнання фізичної культури;
- визнання спорту як важливого чинника фізичної та психічної досконалості людей, формування у громадян патріотичних почуттів та позитивного міжнародного іміджу держави;
- забезпечення гуманістичної спрямованості та пріоритету загальнолюдських цінностей, справедливості, взаємоповаги та гендерної рівності;

- гарантування рівних прав і можливостей громадян у сфері фізичної культури і спорту;
- забезпечення безпеки життя та здоров'я осіб, що займаються фізичною культурою і спортом;
- сприяння безперервності, послідовності занять фізичною культурою і спортом громадян різних вікових груп;
- забезпечення підтримки громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості;
- забезпечення різноманітності, доступності фізкультурно-спортивних послуг для громадян;
- забезпечення умов для підтримки напрямів фізичної культури та спорту;
- забезпечення доступу інвалідів до спортивних споруд, заохочення благодійної діяльності;
- орієнтування на сучасні міжнародні стандарти, поєднання вітчизняних традицій і досягнень із світовим досвідом у цій сфері [3, 7, 8, 10, 11, 13].

Законодавча база в Україні добре розвинена і може бути надійною основою для сталого розвитку фізичної культури та спорту.

В Україні сьогодні, внаслідок посилення глобалізації та кризових явищ у процесі створення фізичної культури та спортивного простору, роль регіонів як складових єдиної держави у збереженні культурного, історично сформованого та природного змісту територій зростає. Особливістю формування регіональної фізкультурно - спортивної зони є те, що вона здійснюється у постійних обмеженнях - фінансово, економічно, екологічно, технічно та ресурсозберігаючим способом. Актуальною проблемою залишається раціоналізація структури управлінського персоналу.

З прийняттям Законів України «Про місцеве самоврядування» та «Про місцеві державні адміністрації» роль регіонів у соціокультурній сфері зростає. З чітким законодавчим розподілом повноважень, відповідальності, фінансових та економічних основ між національним, територіальним та місцевим рівнями управління, фокус управління соціокультурною зоною слід перенести на

регіональний рівень. Соціальна інфраструктура, освіта, охорона здоров'я, фізична культура та спорт тощо - все це повинно в основному належати місцевим органам державної виконавчої влади та органам місцевого самоврядування та бути основним напрямком їх роботи. Це має йти паралельно зі створенням відповідної, незалежної фінансово-економічної основи для місцевого самоврядування.

Водночас держава перекладає основну відповідальність за соціальну інфраструктуру та соціально-культурний розвиток на місцевий рівень та підтримує виконання національних соціальних програм та інших статутних соціальних гарантій, фінансування національних спортивних споруд, профіль спортивних шкіл та надання цільової фінансової підтримки для регіонів. Це розкриває організаційний механізм державного управління у сфері фізичної культури та спорту.

У літературі представлена типова модель концептуальної структури організаційного механізму державного управління, яка включає об'єкти та суб'єкти управління, їх цілі, завдання, функції, методи управління та організаційні структури, а також результати їх функціонування. Тому в умовах ринкової економіки одним із найактуальніших завдань для регіональних лідерів є формування такого організаційного механізму управління, який може забезпечити ефективність управління та конкурентоспроможність спортивних організацій.

Висновком є те, що організаційний механізм управління сферою фізичної культури та спорту – це сукупність організаційних складових у механізмі управління, що мають організаційне регулювання, управління в інтересах організацій, ефективну діяльність управлінської системи. Основними завданнями регіонального управління сферою фізичної культури та спорту є забезпечення на відповідній території реалізації державної політики з питань фізичної культури та спорту з урахуванням особливостей регіону.

Політика регіонального розвитку України спрямована на скорочення регіональних відмінностей і зміцнення соціальної й економічної єдності на всій

території. Ресурси політики згуртованості мають використовуватися для підвищення значення фізичної культури та спорту як інструменту для місцевого і регіонального розвитку, відродження міст, розвитку сільських районів, соціальної інтеграції та працевлаштування.

Систематизація фундаментальних та прикладних досліджень з питань управління функціонуванням та розвитком фізичної культури та спорту в сучасній науковій літературі показала, що вирішенням поточної наукової проблеми є вдосконалення регіонального управління на ранній стадії та основний напрямок навчання - це формування цілісної системи управління і спорту.

У сучасних умовах відбувається посилення державного регулювання та просування підприємництва у сфері фізичної культури та спорту, зміна організаційних форм взаємодії між державними органами та приватними компаніями, відбуваються значні зміни у цілях, механізмах, управлінні, поєднанні державних та механізми регулювання бізнесу на ринку. Тому організаційний механізм регіонального управління фізичною культурою та спортом розглядається як сукупність організаційних форм, методів, інструментів та правових норм, які використовуються владою.

РОЗДІЛ II

МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. Методи дослідження

Для вирішення поставлених мети та завдань кваліфікаційної роботи нами використовувався комплекс взаємодоповнюючих методів:

- аналіз та узагальнення літературних джерел;
- аналіз документів;
- системний аналіз;
- організаційний аналіз;
- анкетування;
- методи математичної статистики.

Аналіз та узагальнення літературних джерел.

Метод аналізу літературних джерел спрямований на інтерпретацію отриманої інформації з метою порівняння різних точок зору на проблему дослідження. Цей метод дав змогу визначити поточний стан питання, що підлягає визначенню, уточнити понятійний апарат, сформулювати мету, цілі та завдання дослідження.

Вивчення літературних джерел, які відображають організаційний механізм управління як окремими підрозділами, так і сферою фізичної культури та спорту загалом. Джерелознавчий аналіз дав змогу оцінити сучасні форми управління фізкультурно - спортивними організаціями у сільській місцевості, враховуючи їх. Були розглянуті та проаналізовані наукові статті, посібники та монографії з питань управління фізичною культурою та спортом, що дозволило виявити раніше вивчені аспекти проблеми дослідження та визначити питання, які потребують подальшого дослідження.

Аналіз документів. У ході нашого дослідження аналізувалися нормативно - правові документи, в яких знайшли відображення питання з діяльності організаційної структури Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос».

Теоретична інтерпретація і порівняльний аналіз документів були необхідні для визначення:

- основних змін у роботі організаційної структури Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос»;
- багатьох важливих сторін організаційно - управлінської діяльності Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос»;
- ефективність державного управління системою організацій фізкультурно-спортивної спрямованості в сільській місцевості.

Під час дослідження аналізу піддавалася офіційна документальна інформація товариства «Колос».

Вивчалися нормативні документи, Закон України «Про фізичну культуру і спорт, Закон України «Про місцеве самоврядування», Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року та Статут Громадської організації «Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос», Положення Громадської організації «Сумська територіальна організація Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос».

Системний аналіз - це специфічний підхід до вирішення проблем, методологія дослідження та проектування складних систем, пошуку, планування та впровадження заходів щодо вирішення проблемних ситуацій.

Сфера фізичної культури і спорту, як і будь - яка інша система, характеризується рядом елементів, наявністю значних зв'язків між ними, наявністю організації та наявністю інтегративних зв'язків. Призначення складних елементів серед великих систем - підсистем має принципове значення.

Наявність системних характеристик дало змогу вивчати діяльність фізкультурно - спортивних організацій у сільській місцевості із застосуванням системного підходу:

- аналіз структури фізкультурно-спортивної організації;
- аналіз системи матеріально-технічного забезпечення;
- аналіз системи управління;

- аналіз кадрового забезпечення;
- виявлення ресурсів та можливостей, що є – складною і трудомісткою задачею, яка дозволяє забезпечити баланс ринкових запитів з реальними можливостями самої фізкультурно-спортивної установи та розробити основні програми її розвитку і поведінки на ринку послуг.

Організаційний аналіз – це специфічний метод науки управління.

Застосування даного методу полягало у виконанні наступних процедур:

- вивчення характеристик окремих елементів об'єкту, що вивчається;
- вивчення зв'язків між ними;
- оцінка чинників;
- узагальнення аналітичних показників;
- висновки, їх конкретизація для використання матеріалів організаційного аналізу на подальших етапах проведення дослідження.

Анкетування. Також, для визначення основних напрямів діяльності обласної та місцевих організацій ВФСТ «Колос», була розроблена анкета. Анкета включає сім питань, на кожне із яких були запропоновані відповіді на вибір. В анкетуванні прийняло участь сімнадцять респондентів: п'ять жінок та дванадцять чоловік. Із всього числа респондентів шість працівників Сумської територіальної організації Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос», інші керівники місцевих осередків товариства «Колос» в Сумській області. Всі респонденти мають вищу освіту та багаторічний досвід роботи в організаціях фізкультурно-спортивної спрямованості.

Методи математичної статистики. Згідно з застосовуваним інструментарієм дослідження, проводилася математична обробка його результатів за допомогою комп'ютерних програм SPSS 12.0 і Excel. Обробка результатів анкетування полягала у визначенні кількісних показників, які групувалися, зводилися, піддавалися аналізу

2.2. Організація дослідження

Дослідження проводилось в 3 етапи.

На першому етапі проводився збір інформації з теми дослідження, постановка мети і завдань кваліфікаційної роботи та вибір методів дослідження.

На другому етапі дослідження було проведено аналіз та узагальнення отриманої інформації при вивченні нормативних документів, статей, літературних джерел.

Третій етап включав обробку отриманих результатів анкети, інтерпретацію отриманих результатів, формулювання висновків щодо проблеми, що вивчається, та реєстрацію кваліфікаційної роботи.

РОЗДІЛ III

АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУМСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВФСТ «КОЛОС»

3.1. Аналіз нормативно-правової бази діяльності ВФСТ «Колос»

Згідно закону України «Про фізичну культуру і спорт» фізкультурно-спортивні товариства - громадські організації фізкультурно-спортивної спрямованості, основними завданнями яких є:

- сприяння реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту;
- організація фізкультурно-оздоровчої діяльності, зокрема за місцем роботи громадян;
- забезпечення розвитку визначених напрямів спорту.

До громадських організацій фізичної культури та спорту належать: Національні спортивні клуби, клуби фізичної культури та спортивні клуби, спортивні клуби різних організаційно-правових форм, колективи культури.

Фізкультурно-спортивні клуби – громадські фізкультурно-спортивні організації, створені громадянами України з метою сприяння розвитку фізичної культури і спорту. Держава в особі центрального органу виконавчої влади з фізичної культури і спорту може делегувати Всеукраїнському товариству фізичної культури і спорту повноваження щодо виконання державних завдань, програм розвитку фізичної культури і спорту, організації та проводити відповідні спортивні заходи відповідно до двосторонньої угоди. В Україні діють фізкультурно-спортивні клуби «Україна» та «Спартак» «Колос», «Динамо». Крім того, в країні діють такі бюджетні установи, як Комітет з фізичного виховання і спорту Міністерства освіти і науки України, який організовує всю фізкультурно-спортивну роботу в системі освіти, спортивні заклади Міністерства оборони України, які організовують фізичні

вправи. Їхня діяльність також спрямована на підвищення фізичної підготовленості та атлетизму воїнів Збройних Сил України [51].

Ці товариства в своїй діяльності керуються законами України "Про фізичну культуру і спорт", "Про об'єднання громадян", іншими нормативно-правовими актами та власними статутами (положеннями).

Згідно статті 3 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», що «Держава регулює відносини у сфері фізичної культури і спорту шляхом формування державної політики у цій сфері, а також визнання широкого аматорського статусу фізкультурно-спортивного руху в Україні та широкої взаємодії державних органів з громадськими організаціями фізкультурно-спортивного спрямування [20].

У статті 5 зазначено, що «фізкультурний рух в Україні ґрунтується на різноманітній діяльності громадських фізкультурно-спортивних організацій». Відносини у цій сфері фізичної культури та спорту регулюються статтею 33 цього Закону. «Держава сприяє розвитку громадської діяльності та залучає громадські організації до управління фізичною культурою та спортом. Органи державної виконавчої влади, уповноважені органи місцевого самоврядування в межах їхньої компетенції можуть делегувати окремі повноваження щодо розвитку спорту громадським організаціям фізичної культури і спорту ... здійснювати контроль за виконанням цих повноважень» [20,22].

Фізкультурно-спортивні клуби (об'єднання, федерації, профспілки тощо) певного виду спорту чи спортивного колективу. Вони зосереджують свою діяльність на розвитку певного виду спорту, своєї інфраструктури, сприяють створенню відповідних спортивних споруд, підготовці спортсменів, суддів і тренерів, участі спортсменів - членів цих об'єднань у національних та міжнародних змаганнях. [18].

Фізкультурно-спортивні товариства соціальних груп - організації, створені певною соціальною групою громадян для здійснення фізкультурно-спортивної діяльності (Всеукраїнське студентське спортивне товариство,

Всеукраїнське студентське спортивне товариство, Всеукраїнська рада ветеранів фізичної культури та Спорт та ін.) [18, 51].

Спортивні клуби різних організаційно-правових форм — фізкультурно-спортивна організація, яка об'єднує спортсменів і любителів спорту з метою реалізації їхніх спільних інтересів у сфері фізичної культури і спорту. Спортивний клуб може бути як аматорським, так і професійним.

Колективи фізкультури є найважливішою ланкою фізкультурно-спортивного руху і створюються і діють на підприємствах, в установах і організаціях незалежно від форми власності та типу управління.

Аналізуючи особливості діяльності громадських фізкультурно-спортивних організацій, можна визначити основні напрямки їх діяльності:

- пропаганда фізичної культури і спорту - основи здорового способу життя;
- створення умов для розвитку масового спорту серед усіх верств населення;
- розвиток спортивних комплексів;
- розвиток спорту вищих досягнень, а також підготовка спортивного резерву;
- удосконалення нормативно бази в галузі фізичної культури і спорту [48].

Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство «Колос» — незалежна, неприбуткова, добровільна всеукраїнська громадська організація, яка об'єднує учасників усіх видів агроформувань відповідно до спільних інтересів працівників агропромислового комплексу України; Фермери, землевласники та землевласники, працівники харчової та переробної промисловості; інші суміжні галузі, сфера обслуговування сільського населення всіх форм власності, підприємства та організації інших галузей економіки.

Основною метою діяльності товариства «Колос» є сприяння організації та проведенню фізкультурно-спортивної та масової роботи серед широких верств населення України і особливо серед працівників сільського, агропромислового комплексів та їх сімей; всебічно сприяти постійному поліпшенню фізичного здоров'я своїх членів, а також задоволенню та захисту спільних інтересів своїх членів.

Основними нормативно-правовими документами діяльності Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос» являються:

- Статут;
- Закон України «Про фізичну культуру і спорт»;
- Постанова КМУ «Про заходи кооперативно-профспілкового фізкультурно-спортивного товариства «Колос» агропромислового комплексу»;
- Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року».

Основними завданнями, згідно Статуту Товариства «Колос» в досягненні поставленої мети є:

- сприяння державному визнанню напряму фізичної культури спорту як пріоритетом державної політики в сільській місцевості та сферах сільськогосподарського виробництва;
- сприяння підвищенню соціального значення і ролі фізичної культури і спорту у формуванні здорового способу життя, організації повноцінного оздоровлення і відпочинку сільськогосподарського населення;
- сприяння організації та проведенню фізкультурно-оздоровчої роботи учнів дошкільних, позашкільних закладів, учнів сільських загальноосвітніх шкіл, коледжів та студентів сільськогосподарських коледжів в усіх рівнів акредитації, в яких діють осередки Товариства «Колос»;
- сприяння створенню та діяльності територіальних сільських і галузевих фізкультурно-оздоровчих та спортивних клубів;
- підтримка в установленому порядку, зміцнення та ефективне використання матеріально-спортивної бази агроформувань сільськогосподарського виробництва та підприємств переробки сільськогосподарської продукції, установ та організації агропромислового комплексу.

З метою досягнення поставлених цілей та завдань Товариства «Колос», у порядку, встановленому чинним законодавством:

- має на меті створення у сільській місцевості підпорядкування, підприємства, установи агропромислового комплексу територіальних та галузевих фізкультурно-спортивних клубів, а також спортивних команд секцій, гуртків, груп, інших громадських об'єднань масового спорту або фізкультурно-оздоровчого напрямку;

- організовує та проводить серед своїх учасників спортивні змагання та агітаційні заходи: сільські спартакіади, спартакіади, свята, чемпіонати, естафети, плавання, пробіги, показові виступи, канікули тощо;

- сприяє некомерційній діяльності фізичних та юридичних осіб для підтримки розвитку фізичної культури і спорту на селі: залучає спонсорів для надання матеріальної, фінансової, організаційної та іншої підтримки розвитку фізичної культури і спорту, особливо дитячого та резервного спорту. , будівництво нових та обслуговування існуючих спортивних споруд, проведення спортивних змагань тощо;

- сприяє створенню необхідних умов та організаційно-економічних механізмів для реалізації інноваційних проектів у сфері фізичної культури і спорту на селі;

- поширює інформацію та пропагує свої цілі, сприяє впровадженню ефективної системи фізичного виховання сільського населення та агропромислового комплексу, використовує засоби масової інформації для пропаганди здорового способу життя, нових форм масової фізкультурно-оздоровчої роботи на селі;

- сприяє законодавчої організації фізкультурно-спортивної діяльності підприємствами, що працюють у сільській місцевості.

Згідно із законом, центральні органи виконавчої влади можуть фінансово підтримувати всеукраїнські спортивні клуби за рахунок державного бюджету.

Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування можуть у встановленому порядку надавати фінансову підтримку центрам всеукраїнських товариств фізичної культури та спорту за рахунок коштів

місцевих бюджетів, зокрема на фізкультурно-оздоровчі та спортивні заходи, їх діяльність та дитячо - юнацькі спортивні школи.

Згідно Постанови КМУ від 04.11.2020 року № 1089 Міністерство молоді та спорту України, активно залучає ФСТ до державної політики в сфері фізичної культури та спорту та надає з державного бюджету фінансову підтримку на їх діяльність.

Також дуже важливим документом для всіх суб'єктів, працюючих в сфері фізичної культури і спорту є Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року.

Метою стратегії є формування в суспільстві здорового способу життя, збільшення кількості громадян, які регулярно займаються фізичною активністю, створення умов для розвитку сучасної та доступної спортивно-рекреаційної інфраструктури, забезпечення підготовки, участі збірної України у змаганнях. Олімпійські, Паралімпійські, Дефлімпійські, Всесвітні ігри з неолімпійських видів спорту, шахові олімпіади, інші представницькі світові та європейські змагання для сприяння входженню України до списку найкращих країн.

Оскільки товариство «Колос» сприяє проведенню фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи серед, перш за все, сільського населення, то ще одним важливим документом, для якісної діяльності, являється Державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року. В якій в розділі розвитку фізичної культури і спорту на селі зазначено наступне: у сфері фізичної культури і спорту заходи Програми у спрямовуються на:

- проведення місцевих, обласних і республіканських спартакіад для сільських жителів;
- створення умов для занять фізичною культурою шляхом утворення нових фізкультурно-спортивних закладів, зміцнення їх матеріально-технічної бази, фінансове, матеріальне та кадрове забезпечення таких закладів;

- створення на базі спортивних споруд сільськогосподарських підприємств та сільських шкіл оздоровчих груп, спортивних шкіл у розрізі вікових груп сільського населення,
- Щодо фінансування роботи Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос», то Постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.2000 №1476 передбачена фінансова підтримка діяльності обласних та місцевих осередків Товариства «Колос».

Згідно з цим документом товариство «Колос» уповноважене організовувати фізкультурно-оздоровчу та спортивну діяльність у сільській місцевості.

Він також доручає Міністерству економіки та фінансів фінансувати діяльність сільського населення, яку здійснює «Колос», а також працівників Центральної ради «Колос» за рахунок коштів державного бюджету на централізовану фізичну культуру та спорт сільського населення.

3.2. Системний підхід до Державного управління діяльністю ВФСТ «Колос»

На сучасному етапі розвитку українського суспільства залишається нагальна потреба у всебічній державній підтримці фізичної культури та спорту. Ця умова регулюється чинним законодавством.

У Законі України "Про фізичну культуру та спорт" зазначено, що держава має покращити відносини у сфері фізичної культури та спорту шляхом формування державної політики у цій сфері, створення відповідних державних установ, фінансових, логістичних, ресурсів, інформації, нормативних та інших, що забезпечують визнання широкого аматорського статусу руху фізичної культури та спорту в Україні, широкої взаємодії державних органів з громадськими організаціями фізичної культури та спорту. Реалізація цієї правової норми вимагає цілеспрямованої, злагодженої роботи державних

установ, регіональних органів влади, виробничих структур, приватних організацій, громадських об'єднань та експертів у цій галузі.

Сучасна модернізація державних і громадських інститутів управління галузями господарства та сферами життєдіяльності вимагає системного підходу до поліпшення способу життя населення на селі та стану фізичної культури і спорту.

Ставлення вчених та посадових осіб до проблем населення в селі, населення малих міст та сіл зумовлене недотриманням сучасних вимог та значним відставанням у світовому стандарті забезпечення ресурсами фізичної культури та спорту у сільській місцевості, а саме: організаційні, кадрові, науково - методичні, фінансові, логістичні та інформативні. Це характеризується низкою факторів, пов'язаних з кризою фізичної культури в сільській місцевості:

- невідповідність потребам сільського населення послуг, що надаються за місцем проживання, у місцях масового відпочинку сільського населення;
- відсутність сучасної інфраструктури для занять спортом, здатної задовольнити потреби сільського населення в щоденних заняттях фізичною культурою та спортом;

В результаті проведеного системного аналізу, ураховуючи вище зазначені чинники, установити, що визначений напрям науки та система заходів у нашій державі розвиваються до організаційно управлінської структури на всіх рівнях і представлені такими суб'єктами:

- на державному рівні – Міністерство молоді та спорту України, Міністерство АПК України, Національний олімпійський комітет України, Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство «Колос»;
- на регіональному рівні – обласні організації ВФСТ «Колос»;
- на місцевому рівні – районні організації ВФСТ «Колос», міжгосподарські фізкультурно-оздоровчі спортивні клуби, дитячо-юнацькі спортивні школи.

Визначені суб'єкти мають певні права і обов'язки та діють відповідно до законодавчо-правових, програмних, розпорядчих положень. Міністерство молоді та спорту України, здійснюючи управлінську дію на систему ВФСТ «Колос», вимагає забезпечення належних умов для реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в сільській місцевості через заходи з організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності мешканців села.

Загалом товариство «Колос» є могутнім фактором розвитку фізичної культури і спорту в сільській місцевості у нашій державі. На сьогоднішній день в Україні діють 24 регіональних організацій ВФСТ «Колос», 258 організацій ВФСТ «Колос», 59 міжгосподарських фізкультурно-оздоровчих спортивних клубів, 2 міські організації ВФСТ «Колос». Кількість осіб, які на теперішній час займаються різними видами фізкультурно-оздоровчої роботи у 2020 році склала 658 936 тис. чол. (рис.3.1.).

В Товаристві «Колос» працює 212 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, в т.ч. 9 спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, які культивують 57 вид спорту із загальною кількістю учнів 56239 чол. Під керівництвом 2104 тренерів-викладачів.

За 2020 рік дитячо-юнацькі спортивні школи ВФСТ «Колос» підготували 4 Майстра спорту міжнародного класу, 54 Майстра спорту України та 364 – КМС.

До складу збірних команд України входять 229 спортсмена Товариства «Колос».

Інформація щодо діяльності системи спорту ВФСТ «Колос» у 2020 році в Україні має позитивні риси, але нині, на думку функціонерів, існують ще деякі проблемні питання, а саме:

- проблема управління, пов'язана з недостатньою реалізацією функцій управління у діяльності районних організацій ВФСТ «Колос»;
- проблема ресурсного забезпечення, що полягає з одного боку, в обмеженості ресурсів, а з другого – у недостатньо раціональному їх використанні;

- проблема безперервного вдосконалення спортивної підготовки і підготовки кадрів в дитячо-юнацьких спортивних школах, що вимагає використання інноваційних технологій і методів навчання;
- проблема організації, пов'язана з недостатньою впорядкованістю зв'язків і взаємодій між регіональними організаціями, районними організаціями, фізкультурно-спортивними клубами за місцем проживання і т.д.

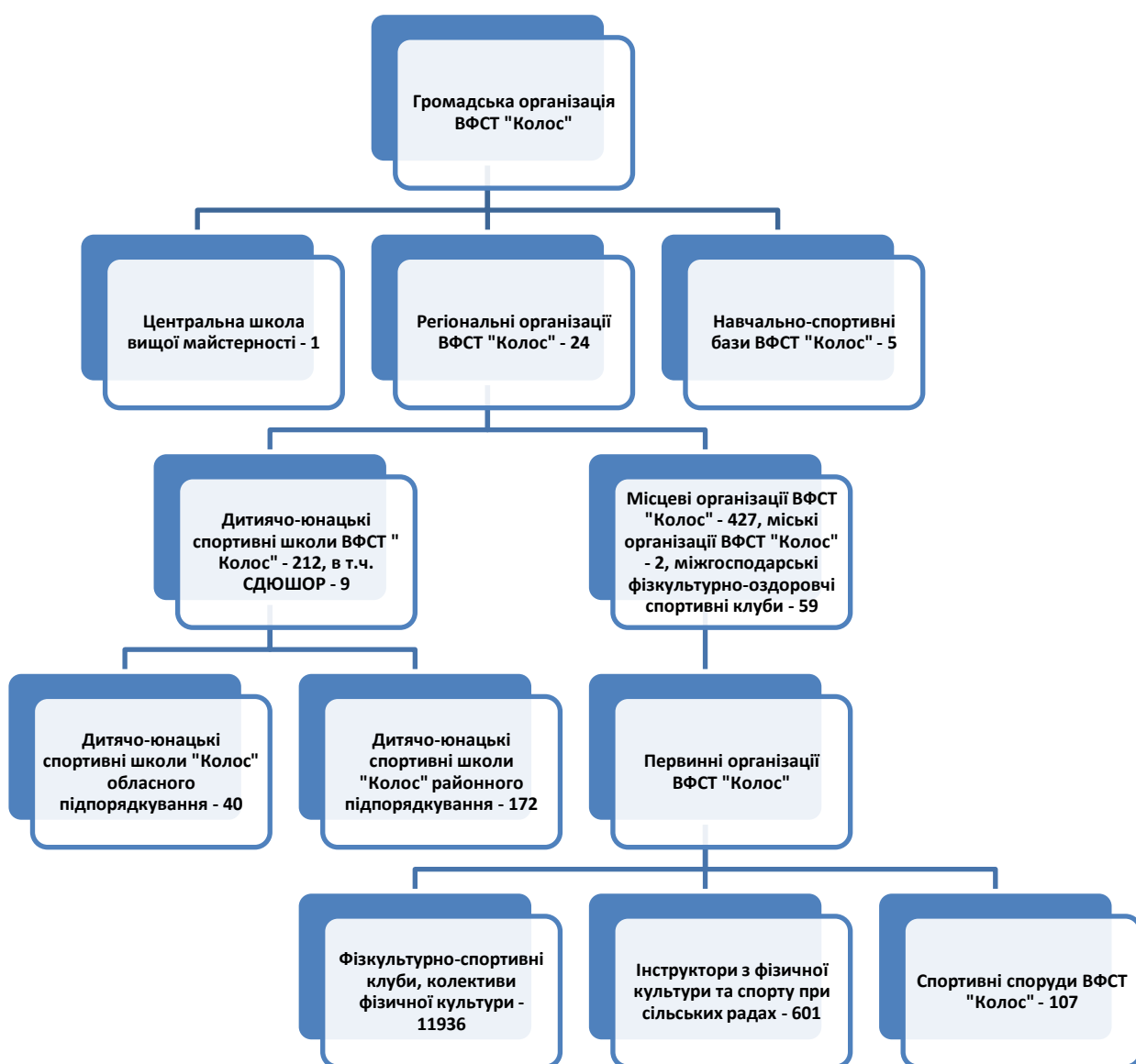

Рис.3.1. Організаційна структура діяльності Громадської організації «Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство «Колос»

Також треба вказати на низку невирішених питань, а саме це: недостатня увага держави до розвитку фізичної культури та спорту серед мешканців села та селищ, фактичною відсутністю фахівців, замалим орієнтуванням на сучасні міжнародні стандарти у сфері фізичної культури і спорту, відсутністю заохочення державою благодійної діяльності у сфері фізичної культури та спорту.

На сьогодні в Україні, з огляду на загострення глобалізації та кризи у формуванні фізкультурно - спортивного простору, роль регіонів як складових єдиної держави у збереженні культурного, історично сформованого та природного змісту територій збільшується. Особливістю формування регіональної фізкультурно - спортивної зони є те, що вона здійснюється у постійних обмеженнях - фінансово, економічно, екологічно, технічно та ресурсозберігаючим способом. Актуальною проблемою залишається раціоналізація структури управлінського персоналу (створення нових структурних підрозділів, розпуск старих, об'єднання тощо).

З прийняттям Законів України «Про місцеве самоврядування» та «Про місцеві державні адміністрації» зростає роль регіонів у соціально-культурній сфері. При чіткому законодавчому розподілі повноважень, відповідальності, фінансово-економічних засад між загальнодержавним, територіальним та місцевим рівнями управління акцент соціокультурного управління має бути перенесений на регіональний рівень. Соціальна інфраструктура, освіта, охорона здоров'я, фізична культура і спорт тощо – все це передусім має бути передано до компетенції місцевої виконавчої влади та місцевих адміністрацій і зосереджено на їх діяльності. Це має йти паралельно зі створенням відповідної незалежної фінансово-економічної бази для місцевого самоврядування.

Проте основна відповідальність за соціальну інфраструктуру та соціокультурний розвиток покладається на місцеву, держава зберігає виконання загальнодержавних соціальних програм та інших передбачених законом

соціальних гарантій, фінансування національних спортивних споруд, спортивних шкіл, а також надання цільової фінансової допомоги через конкретні умови мотивована для регіонів. Це розкриває організаційний механізм державного управління у сфері фізичної культури і спорту.

Тому в умовах ринкової економіки одним із найактуальніших завдань для керівників державного та регіонального рівнів є формування такого організаційного механізму управління, який може забезпечити ефективність управління та конкурентоспроможність спортивних організацій.

Також слід зазначити, що застосування системного підходу до визначення перспектив державної політики в управлінні фізичною культурою і спортом у сільській місцевості визначатиме його своєчасність, коли вирішення проблем вимагає ряду умовних дій, зокрема:

- підтримка дитячого, дитячо-юнацького, масового, резервного спорту в сільській місцевості;
- покращення організаційного, кадрового, матеріально-технічного, фінансового, медичного, інформаційного забезпечення фізичної культури та спорту в сільській місцевості;
- створення умов для розвитку регулярної рухової активності різних верств населення за місцем їх проживання;
- удосконалення нормативно-правової бази галузі фізичної культури і спорту [49].

3.3. Аналіз діяльності товариства «Колос»

У порівнянні з 2019 роком пройшло значне зменшення штатних працівників на 102 чол.

Наприклад інструкторів з фізичної культури зменшилось на 48 чол., найбільше зменшення пройшло в Хмельницький та Одеський обласних організаціях ВФСТ «Колос» на 28 та 14 чоловік відповідно.

Однак, в деяких областях є і збільшення. Наприклад, в Кіровоградській області на 15, в Вінницькій на 3, в Полтавській на 3 та в Чернівецькій області на 3 чоловік.

Тренерів-викладачів зі спорту зменшилось на 11 чоловік. Найбільше зменшення відбулось в Херсонській та Дніпропетровській обласних організаціях ВФСТ «Колос» - на 15 чоловік. Можна зазначити, що в Черкаській області відбулось збільшення чисельності тренерів-викладачів на 9 чоловік. Також збільшення чисельності ми бачимо в Чернівецькій області на 8 тренерів-викладачів та в Чернігівській на 7.

За результатами наданими територіальними організаціями ВФСТ «Колос» в звіті 2-ФК взагалі не мають інструкторів в сільських та селищних радах Тернопільська та Чернігівська обласні організації.

У 2020 році припинили діяльність 4 дитячо-юнацьких спортивних школи товариства «Колос»: Житомирська -1, Запорізька -1, та Херсонська територіальні організації ВФСТ «Колос» – 2 ДЮСШ.

Значне зменшення у 2020 році відбулось таких фахівців сфери фізичної культури і спорту, як інструкторів-методистів дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Найбільше зменшення відбулось в Київському обласному осередку товариства «Колос» на 14 фахівців. Також ми бачимо зменшення в Дніпропетровському на 13 та Вінницькому обласних осередках товариства «Колос» на 11 інструкторів-методистів.

Цікаво, що збільшення інструкторів-методистів пройшло тільки в одній обласній організації ВФСТ «Колос» – Одеській на 12 чоловік.

Стосовно спеціалістів фізичної культури і спорту Сумської територіальної організації ВФСТ «Колос», то ми бачимо, що відбулось незначне зменшення інструкторів-методистів на 1 чол. та інструкторів сільських та селищних рад на 4 чоловіка. Але відбулось збільшення тренерів-викладачів на 3 чоловіка.

Стосовно фінансування сфери фізичної культури і спорту в сільській місцевості то ми бачимо велике зменшення в порівнянні з 2019 роком на 16 млн. 142 тис. грн., в тому числі на 11 млн. 604 тис. грн. з місцевого бюджету.

Фінансування дитячо-юнацьких спортивних шкіл у 2020 році становило 98013,15 млн. грн., в тому числі 21538,3 млн. грн. з Фонду соціального страхування. На навчально-спортивну роботу витрачено дитячо-юнацькими спортивними школами 7261,5 млн. грн. (7,4%), на заробітну плату – 80135,6 млн. грн. (81,8%), на придбання спортивного обладнання та інвентарю – 2642,07 тис. грн. (2,7%), на оренду плати за експлуатацію спортивних споруд – 1163,1 тис. грн. (1,2%), на утримання власних спортивних споруд – 4792,48 тис. грн. (4,9%). У середньому на одного учня витрачено: на рік 1742,89 грн., на місяць 145,24 грн., на день 4,84 грн., в тому числі з Фонду соціального страхування на одного учня: на рік – 383,00 грн., на місяць – 31,91 грн., на день – 1,06 грн.

Таблиця 3.1

Фінансування сфери фізичної культури і спорту за 2020 рік

№ п/п	Територіальні організації ВФСТ «Колос»	Використано коштів тис. грн.					
		коштів всього	населення всього	грн. на 1 особу	коштів всього	сільського населення всього	грн. на 1 особу
1	Вінницька	5.157.4	1.966.801	2.6	1.363.4	733.684	1.8
2	Волинська	16.957.9	1.617.324	10.4	3.818.7	802.149	4.8
3	Дніпропетровська	6.120.0	1.041.375	5.9	1.297.7	497.521	2.6
4	Житомирська	4.498.0	1.261.798	3.6	1.242.5	522.202	2.4
5	Закарпатська	5.482.3	1.256.958	4.4	3.962.0	790.047	5.0
6	Запорізька	16.515.7	1.775.154	9.3	8.954.4	406.407	22.0
7	Івано-Франківська	7.010.9	1.381.935	5.1	2.888.9	781.142	3.7
8	Київська	8.356.1	1.725.470	4.8	5.579.5	654.982	8.5
9	Кіровоградська	6.144.9	986.830	6.2	3.873.9	369.278	10.5
10	Львівська	11.915.6	2.537.806	4.7	5.567.6	992.223	5.6
11	Миколаївська	5.997.8	1.167.821	5.1	1.224.6	374.284	3.3
12	Одеська	13.527.3	2.395.935	5.6	5.548.2	792.547	7.0
13	Полтавська	9.605.8	1.457.223	6.6	6.017.8	558.488	10.8
14	Рівненська	6.290.9	1.159.114	5.4	751.6	605.416	1.2
15	Сумська	4.934.6	1.131.903	4.3	1.992.5	360.408	5.5
16	Тернопільська	8.164.0	1.072.793	7.6	1.379.3	597.716	2.3
17	Харківська	8.701.7	2.736.807	3.2	5.697.5	534.369	10.6
18	Херсонська	3.035.6	1.072.013	2.8	1.927.7	416.135	4.6
19	Хмельницька	6.114.5	1.306.396	4.7	6.054.2	576.868	10.5
20	Черкаська	4.769.4	1.259.240	3.8	4.769.4	546.935	8.7
21	Чернівецька	7.261.8	908.540	8.0	2.920.9	520.177	5.6
22	Чернігівська	7.482.6	1.065.826	7.0	829.2	384.121	2.1

Виходячи з даних (табл. 3.1). ми бачимо, що існує різне ставлення до розвитку сфери фізичної культури і спорту в сільській місцевості в різних

областях України. Так деякі області, наприклад, Запорізька, Полтавська, Харківська, Хмельницька та Кіровоградська добре фінансово забезпечені. Що цікаво, в перерахуванні використаних коштів на 1 особу в цих областях сільське населення краще фінансове забезпечено від всієї кількості проживаючих.

В розділі спортивна робота звіту 2-ФК ми бачимо, що всіма видами спорту у 2020 році займалися – 112325 тис. чол. (2013 – 128833 тис. чол.).

Взагалі, в товаристві «Колос» працюють 212 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, в тому числі 9 СДЮШОР, які культивують 57 видів спорту під керівництвом 214 тренерів-викладачів.

З всіх видів спорту в товаристві «Колос» розвивають:

- 6-ть зимових видів спорту (3,2% від загальної кількості);
- 12-ть ігрових видів спорту (59,6%);
- 19-ть з не олімпійських видів спорту (5,5%);
- 20-ть з олімпійських видів спорту (31,7%).

За 2020 рік спортивні школи Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос» підготували 4 МСМК, 54 МС України, 364 КМС та 17984 спортсмена масових розрядів [49].

До складу збірних команд України 229 спортсмена товариства «Колос».

Всі спортивні досягнення, в очковому еквіваленті, обласних осередків Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос» ми звели в окремий рейтинг (табл. 3.3). З цього рейтингу можемо зробити висновок, що існує залежність здобутих спортивних очок той, чи іншою обласною організацією ВФСТ «Колос» від фінансового забезпечення сфери фізичної культури і спорту окремого регіону. Наприклад, лідер по фінансовому забезпеченню Вінницька область (16 млн. 957 тис. грн.), посідає перше місце в рейтингу з літніх олімпійських видів спорту (42090.5 очок) та друге місце з не олімпійських видів спорту (26033 очок). А одна з найгірше фінансово забезпечена, Дніпропетровська область (3 млн. 914 тис. грн.), посідає 18-те

місце в рейтингу з олімпійських видів спорту (3509 очок) і 17-те місце з не олімпійських видів спорту (111 очок).

Таблиця 3.2

Рейтинг регіональних організації ВФСТ «Колос» з розвитку всіх видів спорту за результатами 2020 року.

3 п\п	Територіальні організації ВФСТ «Колос»	Літні олімпійські види спорту		Зимові олімпійські види спорту		Не олімпійські види спорту	
		очки	місце	Очки	Місце	очки	Місце
1	Вінницька	42090.5	1	169.0	10	26033.0	2
2	Волинська	9198.2	8			254.0	15
3	Дніпропетровська	3509.0	18			111.0	17
4	Житомирська	5052.5	13				
5	Закарпатська	667.0	22	564.0	7		
6	Запорізька	4245.5	16			4471.0	11
7	Івано-Франківська	4475.5	15	409.0	9	219.0	16
8	Київська	23176.3	3	3428.0	4	5274.0	9
9	Кіровоградська	29883.5	2			90.0	17
10	Львівська	15816.5	4	5369.5	2	9926.0	5
11	Миколаївська	2677.5	19			2377.0	12
12	Одеська	11390	6				
13	Полтавська	6344.5	11	64.0	11	30041.0	1
14	Рівненська	12647	5	50.0	12	1127.0	13
15	Сумська	823.5	21	653.0	6	901.0	14
16	Тернопільська	6357.5	10	11434.0	1	5476.0	8
17	Харківська	6115.0	12	4542.5	3	5537.0	7
18	Херсонська	9710.0	7			64.0	18
19	Хмельницька	6475.0	9	460.5	8	17739.0	3
20	Черкаська	1471.0	20			5145.0	10
21	Чернівецька	5001.0	14			9154.0	6
22	Чернігівська	3904.5	17	3116.0	5	11175.0	4

В цьому розділі, згідно статистичних звітів 2-ФК, ми бачимо кількість осіб, що займаються видами фізкультурно-оздоровчої роботи на 86 тис. чоловік. Всього кількість осіб, що займаються фізкультурно-оздоровчою діяльністю в 2020 році склала 658936 чоловік проти 745204 чоловік в 2019 році.

Зменшення кількості любителів спорту відбулось за рахунок анексією АР Крим та окупації половини території Донецької та Луганської областей.

3.4. Організаційні резерви в діяльності Громадської організації «Сумська територіальна організація ВФСТ «Колос»

На протязі 2020 року серед керівного апарату територіального та місцевих організації ВФСТ «Колос» Сумської області було проведено анкетування, щодо визначення пріоритетних напрямів та оптимізації діяльності фізкультурно-спортивних організацій. Спочатку вони повинні були вибрати найбільш проблемні в управлінні розділи діяльності їх фізкультурно-спортивних організації із запропонованих. На основі аналізу відповідей респондентів ми зробили діаграму (рис.3.2).

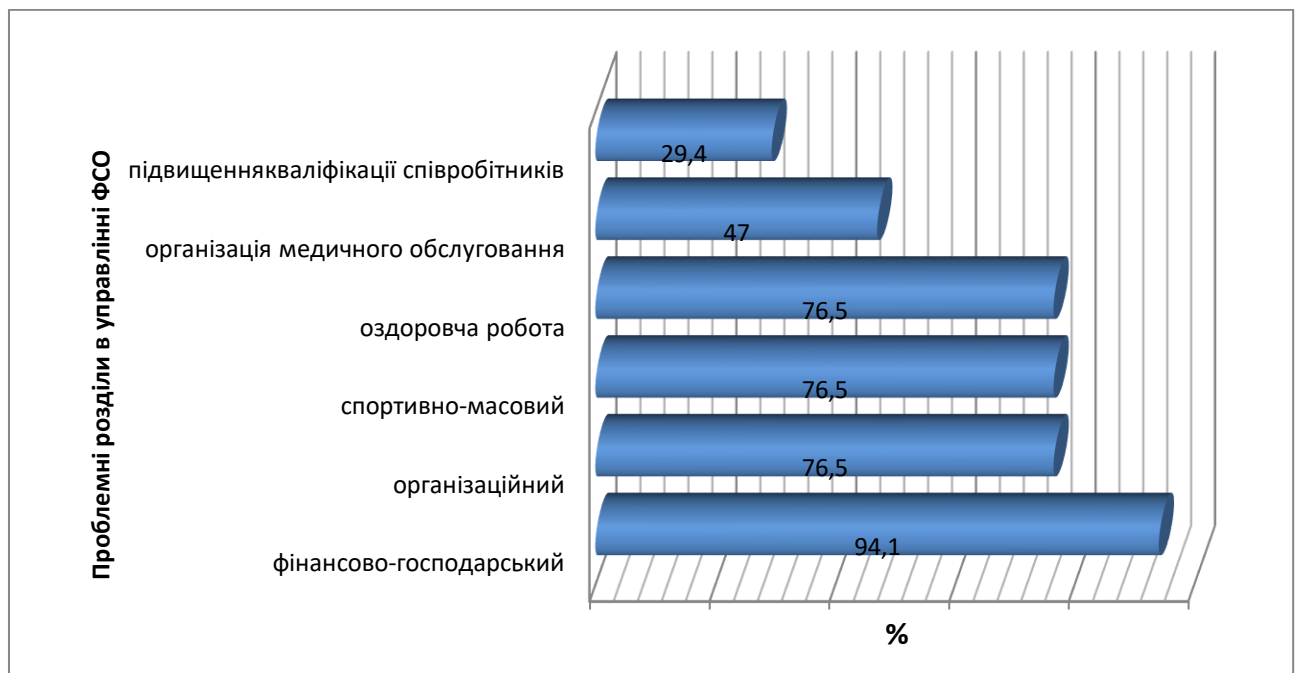

Рис. 3.2 Аналіз відповідей респондентів, щодо проблемних в управлінні розділів діяльності їх ФСО

Так, майже всі керівники (94,1%) відзначили проблему в управлінні фінансово-господарським розділом діяльності районної організацією ВФСТ «Колос». Також у більшості респондентів виникли труднощі в управлінні організаційним (76,5%), спортивно-масовим (76,5%) та розділом оздоровчої роботи (75,6%). Проблемним питанням, у великої кількості керівників сільських фізкультурно-спортивних організації, залишається організація медичного обслуговування спортивно-масових заходів (47%) та замала можливість організації підвищення кваліфікації співробітників свої спортивних установ (29,4%).

Слід також зазначити, що всі керівники районних об'єднань та працівники обласного управління об'єднання «Колос» звернули увагу на відсутність фінансування спортивно - масової та спортивної діяльності, відправили спортсменів на змагання, оновили та поповнили приміщення, та придбання спортивного інвентарю.

Не менш важливі питання щодо якості роботи фізкультурно -спортивних організацій, які аналізуються керівниками районних та обласних організацій ВФСТ «Колос»:

- Недостатня увага ЗМІ до спорту (як до організації спортивних змагань);
- Підвищення кваліфікації тренерів;
- Покращення умов тренувального процесу;
- Робота зі спонсорами.

Але пояснення всіх труднощів в управлінні діяльністю ФСО, коли фінансування недостатнє, на нашу думку, не зовсім коректне. Якщо проаналізувати відповіді керівників районних організацій товариства «Колос», то зрозуміємо, що основною формою їх професійного розвитку є самостійне вивчення та аналіз спеціальної науково - методичної літератури. 50 відсотків респондентів підвищують свою кваліфікацію за допомогою тематичних лекцій та семінарів, а п'ята частина - за допомогою курсів підвищення кваліфікації. Жоден із керівників району ФСТ «Колос» не брав участі у науково -практичних

конференціях, тематичних майстер -класах, навчальних курсах та у комплексній науковій групі на тему спорту, що є істотним резервом для оптимізації діяльності ФСО.

Слід також зазначити, що лише 30% респондентів вивчили та узагальнили позитивний досвід діяльності фізкультурно - спортивних організацій, і в більшості випадків це були організації зі своєї галузі. А в сучасних умовах управління будь якою організацією треба орієнтуватися на міжнародні стандарти організації фізкультурно-спортивного процесу та вміти поєднати вітчизняні традиції і досягнення з світовим досвідом управління організаціями у сфері фізичної культури та спорту.

Цікаво, що тільки 5,9% респондентів залучають науковців до роботи районних та обласної організацій ВФСТ «Колос» з метою науково-методичного забезпечення роботи, а 29,4% - епізодично (рис. 3.2). Зрозуміло, що рівень матеріального забезпечення більшості місцевих організацій є недостатнім для того, щоб мати можливість частку бюджету організації витратити на наукові дослідження, підвищення рівня кваліфікації, відвідування тренінгів та науково-практичні конференції. Треба залучати позабюджетні кошти.

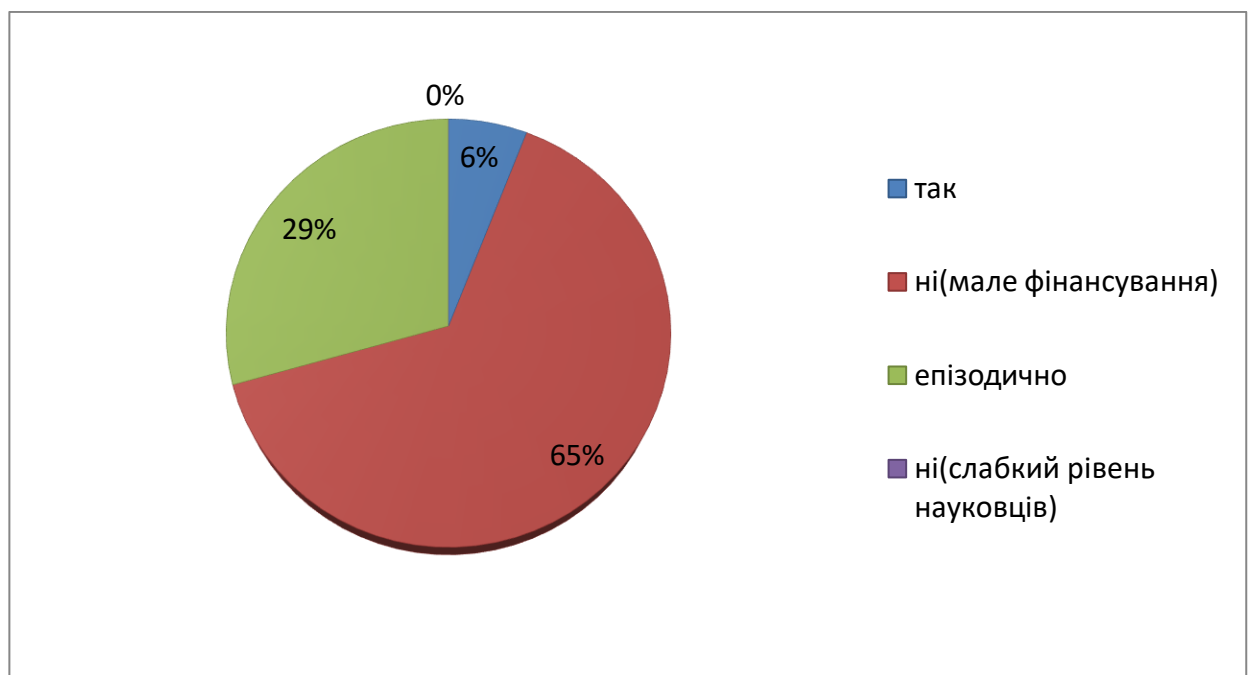

Рис. 3.3. Відповіді респондентів щодо залучання науковців до роботи ФСО з метою науково-методичного забезпечення діяльності

За результатами аналізу відповідей респондентів на 2-е питання анкети була зроблена ще одна діаграма (рис. 3.3). З якої ми можемо зрозуміти чому більшість керівників сільських фізкультурно-спортивних організації мають труднощі в управлінні спортивно-масовим, організаційним чи фінансово-господарським розділами діяльності своїх установ. Бо тільки 17,7% керівників районних осередків Товариства «Колос» використовують в своїй діяльності аналіз роботи організації, 23,5% респондентів ведуть плани навчально-тренувальної роботи і, що цікаво кожен з керівників не має стратегії розвитку організації та програми міжнародного співробітництва.

Ще більш цікавим є той факт, що ніхто з керівників районних організацій та працівників обласного апарату ВФСТ «Колос» не дав підстав не залучати науковців до роботи спортивних організацій до навчання.

Дослідження та результати показують, що сучасним керівникам фізкультурно -спортивних споруд необхідно приділяти більше уваги науково - методичному забезпеченню цих фізичних та спортивних споруд для управління якістю у всіх сферах своєї організації, незважаючи на недостатню фінансову підтримку їх фізичної діяльності. культури та спортивних споруд через діяльність:

- Відвідування тематичних семінарів, тренінгів, лекції, науково-практичних конференції та участі у тематичних майстер-класах;
- Залучання до роботи фізкультурно-спортивних організації науковців;
- Вивчення позитивного досвіду роботи інших громадських організації фізкультурно-спортивної спрямованості;
- Учасі у науково-практичних конференціях.

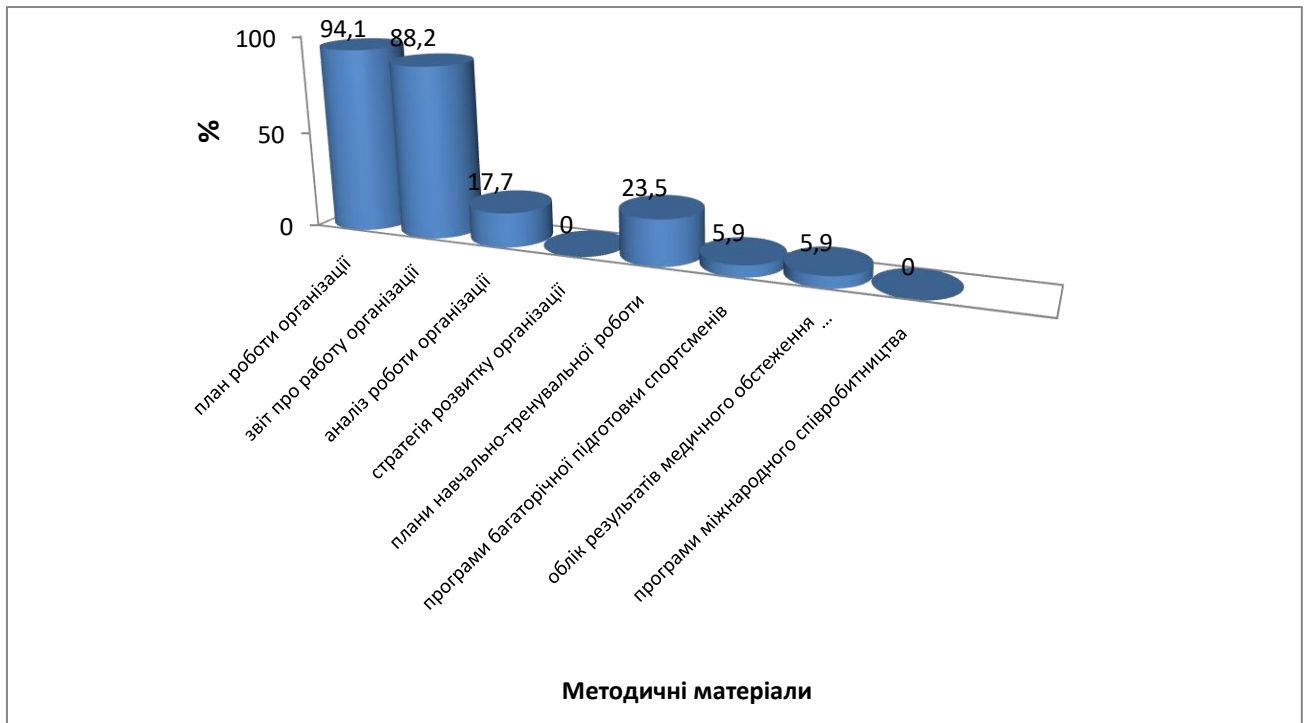

Рис. 3.4 Аналіз використання керівниками сільських ФСО методичних матеріалів в своїй діяльності

Особливу увагу слід приділити оцінці керівниками цих установ основних показників організації фізичної культури та спорту (табл. 3.4).

Отримані результати показують, що всі керівники місцевих об'єднань ВФСТ «Колос» майже однаково оцінюють роботу своїх організацій за основними напрямками. Це свідчить про ідентичні проблеми в управлінні всіма організаціями - недостатня фінансова підтримка сільських спортивних організацій через недостатню увагу місцевої влади до проблем стану та розвитку фізичної культури та спорту в сільській місцевості. Усі респонденти вказують на брак матеріально - технічних ресурсів, неадекватні естетичні умови для змагальної та оздоровчої роботи серед сільського населення та брак спеціалізованої літератури.

Таблиця 3.3

Оцінка основних показників роботи фізкультурно-спортивної організації

Напрями роботи	Оптимально (5)	Допустимо (4)	Недостатньо (3)	Критично (2)
Психологічна обстановка		70.6		
Творчий настрій, захопленість справою		70.6		
Стимулювання високих результатів			88.2	
Забезпечення необхідними матеріально-технічними ресурсами для досягнення високих результатів			76.5	
Забезпеченість спеціальною літературою			58.8	
Естетичні умови тренувань			58.8	
Забезпеченість тренерськими кадрами		88.2		
Забезпеченість управлінськими кадрами		64.7		
Підготовка матеріалів для ЗМІ			58.8	
Висвітлення у ЗМІ основних заходів, подій, реклама			52.9	
Підготовка та розповсюдження матеріалів для потенційних споживачів послуг			52.9	
Робота зі спонсорами		58.8		
Фінансове забезпечення			64.7	
Використання маркетингових технологій				64.7

Але якщо проаналізувати відповіді, то також прийдемо до висновку, що майже всі керівники районних організацій компанії «Колос» потребують у ЗМІ більше інформації про свої великі спортивні події, заходи з охорони здоров'я, рекламу своїх спортивних організацій із застосуванням маркетингу технологій, щоб залучити потенційних споживачів максимально зацікавитись їхніми пропозиціями щодо фізичної культури та спорту та здоров'я. За рахунок цих коштів сучасні менеджери в майбутньому будуть оновлювати спортивний інвентар та інвентар, заохочувати спортсменів до досягнення високих результатів, надавати спеціальну літературу та покращувати психологічну ситуацію в організації. Тим паче, що майже всі фахівці фізкультури та спорту

на селі відмітили добру психологічну обстановку в своїх колективах, велику захопленість своєю працею та гарний творчий настрій.

3.5. Характеристика організаційно-управлінської діяльності Громадської організації «Сумська територіальна організація ВФСТ «Колос»

Протягом року Сумська територіальна організація ВФСТ «Колос» працює згідно плану роботи на рік. План роботи затверджується на початку року, містить назви всіх заходів, терміни виконання, відповідальних за кожен захід та складається з таких розділів:

- організаційна робота;
- робота з розвитку спорту вищих досягнень;
- взаємодія Сумської територіальної організації ВФСТ «Колос» з органами державної влади та з іншими організаціями;
- взаємодія з засобами масової інформації;
- матеріально-технічне забезпечення та заходи з підвищення ефективності роботи спортивних споруд;
- кадрове забезпечення;
- фінансове забезпечення;
- забезпечення виконання Календарного плану фізкультурно-оздоровчих, спортивно-масових заходів та змагань на рік.

В розділі організаційна робота Плану прописується коли будуть проводитись засідання Президії та які питання будуть на них розглядатись. Наприклад, в другому кварталі на Президію планується винести такі питання:

- про проведення Чемпіонату Сумської територіальної організації ВФСТ «Колос» з легкоатлетичного кросу;
- про проведення відкритого Чемпіонату Сумської територіальної організації ВФСТ «Колос» з футболу;
- про проведення обласного конкурсу серед сильної, сміливої та талановитої молоді «Сільські богатири»;

- про проведення обласних змагань серед сільських та селищних рад на «Краще спортивне село Сумщини»;
 - про участь у всеукраїнських змаганнях «Хто ти, майбутній олімпієць?»;
- А в третьому кварталі такі:
- про стан розвитку фізичної культури і спорту ВФСТ «Колос» в районах;
 - про галузеве свято «День фізичної культури і спорту»;
 - про участь у I Спартакіаді серед сільських, селищних голів та депутатів сільських, селищних та рад;

Для якісного проведення заходу спочатку розробляється положення або регламент змагань. В положенні обов'язково прописуємо мету та завдання (пропагування здорового способу життя та активного дозвілля сільської молоді, широке залучання дітей і підлітків до систематичних занять спортом і т.д.), термін та дату проведення заходу, керівництво та умови проведення, критерії учасників заходу (вік, стать, спортивний розряд та ін.), програму змагань, умови визначення переможців, фінансові витрати та порядок і термін подання заявок.

В інших розділах Плану роботи на рік розписуються інші напрями діяльності організації: підготовка спортсменів Сумської територіальної організації ВФСТ «Колос» до всеукраїнських та міжнародних змагань, укладання угод про співпрацю з організаціями, оперативне висвітлення діяльності Сумської територіальної організації ВФСТ «Колос» у засобах масової інформації, збереження та підтримка в належному стані матеріально-технічної бази товариства, сприяння підвищенню кваліфікації та перепідготовки тренерсько-викладацького складу ДЮСШ Сумської територіальної організації ВФСТ «Колос», здійснювання поточних фінансових операцій необхідних для забезпечення статутних завдань ВФСТ «Колос», здійснювання контролю за правильним виконанням штатної дисципліни, витратам по відрядженням, господарським потребам та ін., забезпечення виконання Календарного плану фізкультурно-оздоровчих, спортивно-масових

заходів і спортивних змагань ВФСТ «Колос» АПК України на 2020 рік з обов'язковим зазначенням відповідальних по кожному заходу.

З метою розвитку фізичної культури і спорту серед сільських жителів та більш якісної організаційної взаємодії Сумської територіальної організації ВФСТ «Колос» з органами державної влади розробляється розпорядження голови Сумської ОДА «Про проведення обласних змагань для сільських жителів та працівників агропромислового комплексу».

В якому зазначається наступне:

- створити оргкомітет з підготовки та проведення обласних конкурсів сільських жителів та працівників агропромислового комплексу;
- затвердження заходів щодо підготовки та проведення обласних конкурсів для сільських жителів та працівників агропромислового комплексу;
- районним державним адміністраціям вжити організаційних заходів щодо проведення обласних змагань для сільських жителів та працівників агропромислового комплексу.

Відповідальним виконавцям забезпечити виконання заходів, затверджених цим наказом, та до 01 грудня 2021 року повідомити про це управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації.

Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Сумської ОДА забезпечує широке висвітлення в ЗМІ обласних змагань для сільських жителів та працівників агропромислового комплексу.

Для організації середньо та довгострокової діяльності територіальна організація Сумський ВФСТ «Колос» використовує рішення Сумської обласної ради «Про програму розвитку фізичної культури і спорту в Сумській області на 2021-2024 роки».

Метою Програми розвитку фізичної культури і спорту Сумської області на 2021-2024 роки є надання фізичній культурі та спорту провідної ролі як важливого чинника здорового способу життя, профілактики захворювань, виховання гуманістичних цінностей, створення умов для всебічного гармонійного розвитку людини, сприянню досягнення фізичної та духовної

гармонії людини, виявлення резервних можливостей організму, формування патріотичних почуттів у громадян та позитивного іміджу держави у світовому товаристві.

Фінансування програми здійснюється з обласного бюджету, який надається у відділення за рішенням обласної ради про обласний бюджет на відповідний рік.

Джерелами коштів громадської організації «Сумська територіальна організація ЗФСТ «Колос» є:

- Членські внески.
- Фінансове забезпечення з бюджету в установленому порядку.
- Грошове забезпечення в установленому порядку з Фонду соціального страхування на випадок тимчасової втрати працездатності.
- фінансовий дохід компанії «Колос».
- Добровільні пожертви громадян, підприємств, установ та організацій.

Спонсорські внески.

- Доходи від госпрозрахункових підприємств, установ та організацій, створених організацією.
- Інші не заборонені законом.

Розпуск Сумської територіальної організації може відбутися шляхом її реорганізації чи ліквідації, за рішенням конференції або на підставі рішення суду.

РОЗДІЛ IV

ОХОРОНА ПРАЦІ В РЕГІОНАЛЬНОМУ УПРАВЛІННІ СФЕРИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Законодавство України про охорону праці - це система взаємопов'язаних нормативно-правових актів, які регулюють відносини у сфері державної політики з питань правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, а також лікувально-профілактичних заходів і засобів підтримання здоров'я та працездатності людей. людей працювати в суді.

Законодавство України про охорону праці складається із загальних законів: Конституції України, законів «Про охорону праці», Закону України, основ українського законодавства про охорону здоров'я, Закон України «Про безпеку дорожнього руху», Закон України «Про забезпечення санітарно - епідемічного благополуччя населення», Закон України «Про цивільний захист України», Закон України про використання ядерної енергії та радіаційний захист», Закон України «Про профспілки, їх права та гарантії», Закон України «Про колективні договори», Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, що спричиняють інвалідність», Закон України «Про фізичну культуру та спорт», Закон України «Про канікули», Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про оплату праці», Кримінальний кодекс України.

Закон про охорону праці є одним з найважливіших правових актів. Він викладає основні положення щодо реалізації конституційного права громадян на охорону життя та здоров'я на виробництві, регулює відносини між власником підприємства або уповноваженим ним органом та працівником з точки зору безпеки, гігієни праці та безпеки праці. та навколишнього середовища та створює єдину процедуру охорони праці та безпеки праці в Україні.

Важливим завданням організації охорони праці в закладах є чітка регламентація функціональних обов'язків усіх працюючих по забезпеченню безпеки своєї праці і навчання дітей та вихованців. Для чіткої організації

системи охорони праці в закладах розробляються положення, методики, програми навчання та інструкції з охорони праці. Для оперативної організації і координації робіт з охорони праці в освітній установі, керівник призначає одного відповідального за охорону праці зі своїх заступників, який здійснює оперативний контроль стану охорони праці та готує розпорядчі документи.

Будь яка освітня установа має бути безпечною і комфортною. Це складається з декількох напрямків:

- охорона життя і зміцнення здоров'я працівників і учнів, організація їх лікувально-профілактичного обслуговування;
- безпека і надійність будівлі і всього інженерного обладнання;
- безпечні пристрої і подальша експлуатація навчального, виробничого обладнання;
- комфортна і раціональна організація освітнього і виробничого процесу;
- послідовність предметів у розкладі занять та режиму роботи;
- організація і проведення профілактичної роботи щодо попередження травматизму;
- виконання вимог правових і нормативних актів щодо створення здорових і безпечних умов праці, освітнього та виховного процесу.

У кожному підрозділі мають бути розроблені та затверджені плани локалізації та ліквідації можливих надзвичайних ситуацій на рівні підприємства та адміністративного підрозділу.

ВИСНОВКИ

1. Нині українське село перебуває у стані глибокої прогресуючої демографічної кризи. Соціально-культурні і побутові умови життя у значної частини селян не відповідають сучасним вимогам проживання людини. Сільські жителі позбавлені можливості користуватися більшістю надбань культури і побуту.

2. Фізична культура і спорт значно сприяють вирішенню важливих соціальних проблем трудівників села, де варто виділити найважливіші напрями їх ефективності такі, як:

- збільшення національного доходу за рахунок зниження захворюваності, інвалідності, смертності в працездатному віці, продовження періоду трудової діяльності населення;
- зменшення витрат на лікування хворих у зв'язку зі зниженням захворюваності, підвищення продуктивності праці;
- оздоровлення психологічного клімату у виробничих колективах;
- профілактика пияцтва й алкоголізму, зменшення міграції сільської молоді до міста.

3. Особливістю формування регіональної фізкультурно -спортивної зони є те, що вона здійснюється в умовах постійних обмежень - фінансово, економічно, екологічно, технічно та ресурсозберігаючим. Актуальною проблемою залишається раціоналізація структури управлінського персоналу (створення нових структурних підрозділів, розпуск старих, об'єднання тощо).

4. В умовах ринкової економіки одним з актуальних питань для керівників державного та регіонального рівнів є формування такого організаційного механізму управління, який спроможний забезпечити ефективність управління і конкурентоспроможність фізкультурно-спортивних організацій.

5. Під час опитування всі районні керівники та працівники обласного управління асоціації "Колос" звернули увагу на брак коштів на заняття спортом

та масові та спортивні заходи, відправили спортсменів на змагання, оновили та доповнили приміщення, комерційний спортивний інвентар та обладнання.

6. Дослідження та результати показують, що сучасні керівники фізкультурно -спортивних закладів мають приділяти більше уваги науково - методичному забезпеченню управління якістю у всіх сферах своєї організації, незважаючи на недостатню фінансову підтримку їх фізкультурно -спортивних споруд.

7. Усі керівники місцевих організацій Товариства «Колос» повинні більше публікувати свої значні спортивні події, заходи з охорони здоров'я у засобах масової інформації, рекламувати свої спортивні організації з використанням маркетингових технологій, щоб залучити якомога більше потенційних споживачів до своїх видів спорту та послуг охорони здоров'я.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абчук В. А. Менеджмент: Учебник / В.А. Абчук. – СПб.: Издательство «Союз», 2002. – 463 с.
2. Басва О.В. Основи менеджменту: Практикум / О.В. Басва, Н.І.Новальська. – К: Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.
3. Безверхнюк Т.М. Державне управління на регіональному рівні та державне регулювання регіонального розвитку: змістовне наповнення й ресурсне забезпечення // Теорія та практика державного управління. – Вип. 3 (15). – Харків: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2006 - С. 146-153
4. Вачугов Д.Д. Основы менеджмента: [учебник для вузов] / Д.Д. Вачугов, Т.Е. Березкина, Н.А. Кислякова. – М.: Высш. школа, 2005. – 376 с.
5. Вейлл П. Искусство менеджмента: пер. с англ. / П. Вейлл. – М.: Веснин В. Р. Менеджмент: [учеб. — 3-е изд., перераб. и доп.] / В.Р. Веснин — М.: Проспект, 2006. – 504 с.
6. Веснин В.Р. Менеджмент: учебник / В.Р. Веснин. – М.: ТК Велби, Виханский О.С. Менеджмент: [учебник для вузов] / О.С. Виханский. – М.: ЭКОНОМИСТЪ, 2004. – 528 с.
7. Воловец Я.В. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання / Я.В. Воловец. – К.: Фінанси, 2009. – 243 с.
8. Гаваль М. Організаційно-методичні аспекти фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи у трудовому колективі Львівської залізниці / М.Гаваль, І.Ланичак, О.Лесько // Молода спортивна наука України. – Львів: ЛДУФК, 2008. – Т.2. – С. 55-60.
9. Галкин В.В. Экономика спорта и спортивный бизнес: учеб. пособ. / В.В. Галкин. – М.: Кнорус, 2006. - 320с.
10. Горбенко О.В. Системний підхід до Державного управління діяльністю комерційних фізкультурно-оздоровчих установ / О. Горбенко, С. Гуменюк

- // Молода спортивна наука України. – Львів: ЛДУФК, 2008. – Т.4. – С.45-50.
- 11.Горбенко О.В. Системний підхід до управління адартивною фізичною культурою в Україні / О. Горбенко // Молода спортивна наука України. – Львів: ЛДУФК, 2013. – №6. – С. 3-7.
 - 12.Гордійчук В. Вплив фізкультуративнихзанять із фізичної культури на працездатність та функціональні можливості підлітків, які проживають в сільській місцевості / В. Гордійчук, В. Чижик // Молода спортивна наука України. – Львів: ЛДУФК,2013. – №1. – С. 48-54.
 - 13.Грибан Н. Стан та перспективи розвитку фізичної культури і спорту в соціальній інфраструктурі села / Н. Грибан, Г. Грибан // Молода спортивна наука України. – Львів: ЛДУФК, 2006. – Т.3. – С. 22-27.
 - 14.Грицяк І.А. Управління в Європейському Союзі: теоретичні засади: Монографія. – К.: Вид-во НАДУ, 2005. – 236 с.
 - 15.Давтян С.Г., Пойченко А.М., Саханенко С.Є. Організаційно-правовий механізм державного управління на місцевому рівні: Навчальний посібник. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2006. – С. 231-247 с.
 - 16.Державна програма розвитку фізичної культури і спорту на 2007-2011 роки. – К., 2006. – 15с.
 - 17.Єрмошенко М. Менежмент: Навчальний посібник/ М. Єрмошенко, С. Єрохін. – К.: Національна академія управління,2006. – 655 с.
 - 18.Жданова О. Окремі аспекти планування діяльності центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» / О. Жданова // Молода спортивна наука України. – Львів: ЛДУФК, 2007. – Т.5. – С. 121-125.
 - 19.Жидецький В.Ц. Основи охорони праці / В.Ц. Житецький, В.С. Джигирей, О.В. Мельников. — Вид. 2-е, стеріотипне. — Львів: Афіша, 2000. — 348с.
 - 20.Закон України «Про фізичну культуру і спорт» за станом від 19 листопада 2010 р. № 7 / Каб. Мін. Укр. – К., 2010. – 50 с.
 - 21.Законодавча база фізичної культури та спорту в Україні http://www.noc-ukr.org/ua/officialdocuments/nok_law.html

22. Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року.
URL: <https://mizhiria-osvita.gov.ua/uploads/1-1.pdf>
23. Корж В.П. Нормативно-правове та організаційно-управлінське забезпечення розвитку фізичної культури і спорту в Україні / В.П. Корж, Ю.О. Павленко, М.В. Дутчак, О.К. Артем'єв, В.П. Карленко, В.О. Дрюков // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. – 2006. - №10. – 4-12.
24. Лукичева Л.И. Управление организацией / Л.И. Лукичева. – М.: Омега-Л, 2004. – 354 с.
25. Мальона С. Організаційно-правові аспекти функціонування фізичної культури і спорту / С. Мальона // Молода спортивна наука України. – Львів: НФВ «Українські технології», 2006. – Т.3. – С. 12-16.
26. Мартиненко М. Основи менеджменту: Підручник/ М. Мартиненко. – К.: Каравела, 2005. – 494 с.
27. Менеджмент и экономика физической культуры и спорта: [учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений] / М.И. Золотов, В.В. Кузин, М.Е. Кутепов, С.Г. Сейранов. – М.: М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 432с.
28. Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку. Закономірності функціонування та розвитку: [монографія] / Ю.П. Мічуда. – К.: Олімпійська література, 2007. – 216с.
29. Мічуда Ю.П. Функціонування та розвиток сфери фізичної культури і спорту в умовах ринку: автореф. дис. ... доктора наук з фіз.вих і с.: спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Ю.П. Мічуда: Національний університет фізичного виховання та спорту України. – К., 2008. – 40с.
30. Мудрик В.И. Организационно-управленческие основы физической культуры и спорта: [учебные и справочные материалы] / В.И. Мудрик, Ю.П. Мичуда, С.А. Заветный. – Харьков: ХНАДУ, 2008. – 408с.
31. Мудрик В.І. Організаційно-управлінська практика студентів: [навчальний посібник] / В.І. Мудрик – Харків: 2007-204 с.

32. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту . – К.: - 2004. – 15с.
33. Орлова К. Особливості системи управління персоналом у фізкультурно-спортивних організаціях / К. Орлова // Молода спортивна наука України. – Львів: ЛДУФК, 2009. – Т.4. – С. 132-137.
34. Переверзин И.И. Искусство спортивного менеджмента. / И.И. Переверзин. – М.: Советский спорт, 2004. – 416 с.
35. Переверзин И.И. Менеджмент спортивной организации: [учебное пособие] – 3-е изд., перераб. и доп./ И.И.Переверзин. – М.: Фізкультура и спорт, 2006. – 464 с.
36. Положення Сумської обласної організації Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос» АПК України . – Суми, 2010. – 24 с.
37. Постанова «Про заходи щодо підтримки діяльності кооперативно-профспілкового фізкультурно-спортивного товариства «Колос» агропромислового комплексу» №1476 /Каб.Мін.Укр. – Київ, 2000. – 3 с.
38. Постанова «Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року №1089 / Каб.Мін.Укр. – Київ, 2020. – 4 с.
39. Постанова «Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року» №115 /Каб.Мін.Укр. – Київ, 2017. – 5с.
40. Приходько І.І. Стратегічний менеджмент розвитку сфери фізичної культури і спорту в Україні / І.І. Приходько, В.І. Мудрик, О.В. Горбенко, Г.М. Путятіна, І.Г. Хомко, С.О. Левадня, Н.В. Середа // Слобожанський науково-спортивний вісник: Зб. наук. пр. – Харків: ХДАФК, 2010. - №3 – С. 134-138.
41. Пушкаренко П. Проблеми соціального відродження села // Економіка України, №2, 2002. – С.58-63.
42. Рішення «Про затвердження програми розвитку фізичної культури і спорту в Сумській області на 2012-2016 роки» /Сумська обласна рада. – Суми, 2012. – 7 с.

- 43.Рішення «Про затвердження програми розвитку сільських територій Сумської області на період до 2020 року» /Сумська обласна рада. – Суми,2012.- 28 с.
- 44.Розпорядження «Про проведення обласних змагань для сільських жителів та працівників агропромислового комплексу» №172 / Сумська обласна державна адміністрація. – Суми,2014. – 3 с.
- 45.Розумовський С.О. Теорія і практика економічної культури в спортивній діяльності: [навчальний посібник] / С.О. Розумовський. – Харків, 2012. – 140с.
- 46.Стадник С. Оптимізація управління діяльністю училищ фізичної культури України на основі програмно-цільового методу управління / С. Стадник // Молода спортивна наука України. – Львів: ЛДУФК, 2012. – Т.4. – С.156-162.
- 47.Статут Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос» АПК України. – Київ, 2006. – 20 с.
48. Стрельченко Н. А. Особливості діяльності громадських організацій фізкультурно – спортивної спрямованості.
49. Томенко О.А., Стрельченко Н.А. Оптимізація управління діяльністю Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Колос» у Сумській області на основі системного підходу. Матеріали XXI Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення» 27-28 жовтня 2021 року. СумДПУ, 2021. С. 116-121.
- 50.Указ Президента України «Про основні засади розвитку соціальної сфери села» від 20 грудня 2000 р. // Офіційний вісник України, №51,2000. – С.28.
- 51.Ціпов'яз А.Т., Бондаренко В.В. Організація і управління фізичною культурою і спортом: навч. посіб. Кременчук: КПК, 2019. 128 с.
52. Шевчук І. В. Громадські організації та органи державної влади в сфері фізичної культури: правовий механізм взаємодії. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. Дніпровський державний агро – економічний

університет: ТОВ «ДКС-центр», 2013. № 12.
URL:<http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=725>

ДОДАТОК
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С.МАКАРЕНКА

АНКЕТА

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Пропонуємо Вам взяти участь в анкетуванні щодо визначення пріоритетних напрямків діяльності фізкультурно-спортивних товариств.

Сподіваємося на об'єктивність Ваших відповідей. Отримані дані використовуватимуться лише в наукових цілях. Ваші відповіді – гарантія обґрунтованості висновків та рекомендацій щодо оптимізації діяльності ФСТ.

Оберіть із запропонованих варіантів ті відповіді, які відображають Вашу принципову позицію та відзначте їх зручним способом. Деякі відповіді сформулюйте самостійно.

I. В управлінні якими розділами діяльності ФСО Ви маєте найбільші труднощі? (вкажіть 5 варіантів)

1. організаційний;
2. навчальний;
3. спортивно-масовий;
4. виховний;
5. маркетингова діяльність;
6. рекламна діяльність;
7. фінансово-господарський;
8. оздоровча робота;
9. робота з батьками;
10. організація медичного обслуговування;
11. підвищення кваліфікації співробітників;
12. науково-методичний;

13. міжнародне співробітництво

II. Вкажіть, які методичні матеріали Вами ведуться (потрібне підкреслити):

1. План роботи федерації;
2. Звіт про роботу;
3. Аналіз роботи федерації;
4. Стратегія розвитку федерації;
5. Плани навчально-тренувальної роботи;
6. Програми багаторічної підготовки спортсменів;
7. Облік результатів комплексного контролю та медичного обстеження спортсменів;
8. Програми міжнародного співробітництва.

III. Які основні проблеми аналізувалися Вами за 2018, 2019, 2020 рр.?

1. Недостатнє фінансування _____
2. Недостатні можливості і вплив на нелегальні змагання _____
3. Недостатня увага ЗМІ до спорту (як до організації спортивних змагань),
4. Організація та проведення спортивних заходів
5. Фінансування заходів та відрядження спортсменів на змагання
6. Підвищення кваліфікації тренерів.
7. Покращення умов тренувального процесу
8. Робота зі спонсорами

IV. Позитивний досвід роботи яких ФСО Ви вивчали та узагальнювали в 2018, 2019, 2020 рр.?

V. Чи залучаєте Ви до роботи ФСО науковців з метою науково-методичного забезпечення роботи із населенням?

1. так;
2. ні; - в зв'язку з малим фінансуванням;
3. залучаємо, але епізодично;
4. ні. Рівень вітчизняної спортивної науки не відповідає нагальним потребам сучасного тренувального процесу.

VI. Яку форму підвищення кваліфікації Ви використовуєте (вказіть три варіанти, потрібне підкреслити)?

1. відвідування тематичних лекцій та семінарів;
2. курси підвищення кваліфікації;
3. самостійне вивчення й аналіз спеціальної науково-методичної літератури;
4. участь у науково-практичних конференціях;
5. відвідування тренінгів;
5. участь у тематичних майстер-класах;
6. персональна участь у комплексній науковій групі (КНГ) з виду спорту;
7. науково-дослідна робота в якості здобувача.
8. Ваш варіант: _____.

VII. Здійсніть оцінку основних показників роботи Вашої ФСО:

Напрями роботи	5)	Допустимо(4)	3)	Критично(2)
Психологічна обстановка				
Творчий настрій, захопленість справою				
Стимулювання високих результатів				
Забезпечення необхідними матеріально-технічними ресурсами для досягнення високих результатів				
Забезпеченість спеціальною літературою				

Естетичні умови тренувань (наявність сучасного спортивного обладнання)				
Забезпеченість тренерськими кадрами				
Забезпеченість управлінськими кадрами				
Підготовка матеріалів для ЗМІ				
Висвітлення у ЗМІ основних заходів, подій, реклама				
Підготовка та розповсюдження матеріалів для потенційних споживачів послуг				
Робота зі спонсорами				
Фінансове забезпечення				
Використання маркетингових технологій				

ДЯКУЄМО ЗА СПІВПРАЦЮ!